

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECTORI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTNICE
ACTIVELOR

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE
C.O.S.P.R.U.

UNIVERSITAS
GALATIENSIS

**UNIVERSITATEA „DUNĂREA DE JOS” DIN GALAȚI
ȘCOALA DOCTORALĂ DE STUDII SOCIO-UMANE
FACULTATEA DE LITERE**

**TEZĂ DE DOCTORAT
(REZUMAT)**

PUBLICISTICA LUI G. CĂLINESCU

**DOCTORAND,
NANE LILI-CARMEN**

**COORDONATOR ȘTIINȚIFIC,
PROF. UNIV. DR. EUGENIA SIMONA ANTOFI**

**Seria U2, Nr. 8
Galați
2014**

DECIZIA

nr. 2114 / 15 10 2014 *

În conformitate cu prevederile Legii Educației Naționale nr. 1/05.01.2011, ale Codului studiilor universitare de doctorat și ale Regulamentului instituțional privind organizarea și funcționarea studiilor universitare de doctorat în școlile doctorale din Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați;

în baza referatului conducătorului științific **Prof.univ.dr. Eugenia-Simona ANTOFI**;

conform aprobării Consiliului școlii doctorale de Științe socio-umane din data de **14.10.2014**;

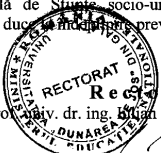
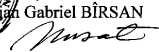
în baza Ordinului Ministrului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului nr. 3288/20.02.2012 privind la numirea rectorului;

Rectorul universității decide:

Art. 1. Se numește comisia pentru evaluarea și susținerea publică a tezei de doctorat de către doctorandul(a) **NANE G. LILI-CARMEN**, domeniul **Filologie**, în următoarea componență :

1. Președinte	Prof.univ.dr. Michaela PRAISLER Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați
2. Conducător de doctorat	Prof.univ.dr. Eugenia-Simona ANTOFI Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați
3. Referent oficial	Prof.univ.dr. Lucian CHIȘU Institutul de Istorie și Teorie Literară „ G. Călinescu” din București
4. Referent oficial	Prof.univ.dr. Vasile SPIRIDON Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău
5. Referent oficial	Prof.univ.dr. Doinița MILEA Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați

Art. 2. Școala doctorală de Științe socio-umane, Secretariatul doctorat, Compartimentul salarizare și Biroul financiar vor duce la îndeplinire prevederile prezentei decizii.

Rector,
Prof.univ.dr.ing. **Bucur Gabriel BÎRSAN**

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL ÎNTR-UNU
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSONELOR VÂRSTICE
AMPOSORU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE
OIPOSDRU

UNIVERSITAS
GALATIENSIS

**UNIVERSITATEA „DUNĂREA DE JOS” DIN GALAȚI
ȘCOALA DOCTORALĂ DE STUDII SOCIO-UMANE**

**TEZĂ DE DOCTORAT
(REZUMAT)**

PUBLICISTICA LUI G. CĂLINESCU

**DOCTORAND,
NANE LILI-CARMEN**

Președinte comisie: Prof. univ. dr. MICHAELA PRAISLER

Coordonator științific: Prof.univ.dr. EUGENIA SIMONA ANTOFI

Referenți științifici: Prof. univ. dr. VASILE SPIRIDON

Prof. univ. dr. LUCIAN CHIȘU

Prof.univ.dr.DOINIȚA MARCELA MILEA

Seria U2, Nr. 8

Galați

2014

CUPRINS

ARGUMENT	7
Capitolul I. George Călinescu - etape ale formației spirituale și direcții ale activității creatoare. Relevanța publicisticii	9
I.1. Preliminarii	9
I.2. Debutul publicistic	16
I.3. Articole în periodice.....	18
I.4. Rubrici fixe (permanente), semnate.....	20
I.5. Pseudonimele lui G.Călinescu. Chestiuni de paternitate literară. Rubrici permanente nesemnate.....	21
Capitolul II. Receptarea critică a publicisticii călinesciene. Dilemele intelectualului confruntat cu ideologia totalitară și dilemele criticii postdecembriste	29
II.1. Duplicitatea discursului publicistic călinescian între obediența politică și relevanța esteticului.....	29
II.2. Mecanismul de sancționare a abaterilor de la ideologia comunistă, după anul 1944. Presa aservită și „cazul” Călinescu. Contestări, atacuri.....	44
II.3. Publicistica lui G.Călinescu din perspectiva revizuirilor critice actuale. Contestări. Atacuri.....	52
II.3.1. Andrei Terian și „a cincea esență”.....	52
II.3.2. <i>Singurătatea</i> critică și contestările lui Adrian Marino.....	54
II.3.3. Revizuirile <i>est-etice</i> și contestatarii lor: Virgil Ierunca & Monica Lovinescu vs. Eugen Simion & Andrei Grigor.....	67
II. 3.4. Schiță pentru un posibil glosar critic anti-călinescian.....	74

Capitolul III. Coordonate tematice și ipostaze ale eului călinescian în publicistică.....		79
	III.1. <i>Cronica mizantropului</i>	79
	III.1.1. Preliminarii de istorie literară.....	79
	III.1.2. <i>Varietăți mizantropice. Caracterele lui G. Călinescu</i>	82
	III.1. 3 <i>Mizantropul apolinic</i>	99
	III.1.4 <i>G. Călinescu - (auto)portret în oglinzi paralele</i>	103
	III.2 <i>Cronica optimistului</i>	113
	III.2.1. Preliminarii de istorie literară.....	113
	III.2.2. <i>Optimismul călinescian</i>	116
	III.2.3 <i>Jocul de-a optimistul – formă de supraviețuire culturală</i>	124
	III.3 <i>Publicistica lui G.Călinescu din perspectiva afinităților s(elective): mizantropul călinescian, pamfletarul arghezian și moralistul La Bruyère</i>	129
	III.4 <i>Ochiul estetului în publicistică</i>	138
Concluzii		145
Bibliografie		151
Anexe		179
Addenda		185
Lista de lucrări		245
Curriculum Vitae		247

REZUMAT

Prin tema de cercetare a lucrării de doctorat, *Publicistica lui G. Călinescu*, ne-am propus o privire de ansamblu asupra unui tot unitar, reprezentat de materialul deosebit de bogat și de ofertant, sub aspect tematic, al tipurilor de discurs și al ipostazelor scripturale ale criticului – publicist, facilitată de editarea operei integrale a publicisticii călinesciene, în 12 volume, în anul 2012.

Punctele de plecare îndeajuns de convingătoare au fost câteva referințe critice ce constată absența unor lucrări unitare care să cuprindă toată publicistica lui George Călinescu până la editarea integralei, se puteau consulta, de pildă, antologia *Cronicile optimistului*¹, editată în 1964, și puținele volume publicate postum. Astfel, Nicolae Manolescu, în articolul din *România literară*, *G. Călinescu, publicist*², și ulterior, în *Istoria critică a literaturii române*³, face o concisă prezentare a stării de fapt de până acum, în ceea ce privește locul publicisticii călinesciene în dicționarele literare, studiile critice și în edițiile de opere, „atenția neînsemnată” ce i s-a dat în timp (nedrept), deși a parcurs, în și prin revistele vremii, de la primul până la ultimul

---

¹ George Călinescu, *Cronicile optimistului*, Editura Pentru Literatură, București, 1964

² Nicolae Manolescu, *G. Călinescu, publicist, România literară*, nr. 35, 2006

³ Nicolae Manolescu, *Istoria critică a literaturii române. 5 secole de literatură*, Editura Paralela '45, Pitești, 2008

articol călinescian, o foarte îndelungată perioadă de timp (1920-1965).

Lucrarea de cercetare a fost structurată în trei mari capitole, și anume: **Cap.I.** *George Călinescu - etape ale formației spirituale și direcții ale activității creatoare. Relevanța publicisticii;* **Cap.II.** *Receptarea critică a publicisticii călinesciene. Dilemele intelectualului confruntat cu ideologia totalitară și dilemele criticii postmoderniste;* **Cap.III** *Coordonate tematice și ipostaze ale eului călinescian în publicistică.*

Primul capitol prezintă succint perioada de formare spirituală a lui G. Călinescu începând din 1919, când urmează cursurile Facultatea de Filosofie și Litere din București, secția de filologie modernă și filosofie, și posibilele direcții ulterioare ale activității creatoare călinesciene. Pentru excepționala activitate din timpul studiilor universitare va primi recomandarea spre cercetare a profesorilor coordonatori, fapt ce îi va influența formația intelectuală și întreaga activitate ulterioară. Astfel, în 1920 este numit, prin concurs, copist paleograf la Arhivele Naționale din București, iar apoi, în iulie 1924, primește recomandarea pentru studii la Școala Română din Roma, făcută de profesorii Ramiro Ortiz și Vasile Pârvan, pentru secția „Cercetări de arhivă și bibliotecii”. Atât profesorul de la Catedra de limba și literatura italiană a Universității din București, Ramiro Ortiz, cât și profesorul Vasile Pârvan, directorul Școlii Române din Roma, i-au fost mentori decisivi în formarea intelectuală, elevate repere cărora discipolul le va dedica articole pline de considerație și grațitudine.

G. Călinescu va evoca, în articolele sale de publicistică, de-a lungul întregii sale vieți, personalitățile marilor săi profesori - Ramiro Ortiz și Vasile Pârvan, Nicolae Iorga, Ovid Densusianu.

Lucrarea face o analiză a acestor articole, prin care G. Călinescu își exprimă înalta recunoștință pentru profesorii care au avut „intuiția” de a-i distinge „orientarea” și „deprinderea de a scrie cărți”. Studentul Călinescu s-a străduit să fie la înălțimea așteptărilor, „printr-o pregătire nediscutabilă”, angrenat să muncească într-un climat de „trudă și onestitate.” Odată cu obținerea, în 1936, a titlului de doctor în Litere, va activa, ca profesor universitar, la Iași (1937-1944) și București (1945-1949), și ca profesor onorific (1960), apoi ca director al Institutului de Istorie Literară și Folclor al Academiei (1949-1965).

Pentru a crea un necesar cadru prezentării activității publicistice călinesciene, lucrarea expune, în datele ei principale, activitatea de istoric, critic literar și creator de literatură a lui G. Călinescu, ce este bine cunoscută și face obiectul a numeroase exegeze, studii și articole de specialitate.

Dimensiunea creației publicistice călinesciene este conturată, în studiul propus, prin coordonatele sale principale, și anume:

1. statornicia și precizia aparițiilor editoriale - timp de 42 de ani (1920-1965), mai puțin anii 1922, 1923 și 1926;

2. redactarea laborioasă a sute de eseuri, reportaje, articole de atitudine, cronică literară și recenzii, note polemice, medalioane, studii de istorie literară;

3. colaborarea regulată la cel puțin 18 periodice interbelice și postbelice, precum revistele subintitulate: *revistă de literatură, artă și cultură generală - Revista Fundațiilor Regale* (1934-1947) - după modelul *Nouvelle Revue Française*, sau *revistă de atitudine democratică și cu profil enciclopedic - Adevărul literar și artistic* (1871-1951); *foaie săptămânală de critică și informație literară - Jurnalul literar* (1939);

4. a fost, pe rând, colaborator, redactor și director fondator la toate revistele și gazetele vremii ce aveau în special caracter cultural, și sporadic politic. A condus, ca director, publicațiile periodice *Tribuna poporului* (1944-1945), *Lumea* (1945-1946), *Națiunea* (1946-1949), și *Jurnalul literar* (Iași, 1939; București, 1947-1948.), *Studii și cercetări de istorie literară și folclor* (1952), revistă a Institutului de Istorie Literară și Folclor, București.

Datele sunt suficient de probante pentru a afirma cu certitudine că George Călinescu face, dintr-o activitate ce ar fi putut fi efemeră, o activitate de maximă seriozitate și responsabilitate, cu un impact marcant asupra publicului cititor.

În subcapitolul I.2, intitulat *Debutul publicistic*, am analizat îndeaproape repunerea în discuție a datei debutului publicistic al scriitorului, mai ales că acesta este și debutul său absolut. Data debutului absolut, unanim acceptată până acum, era ziua de 15 decembrie 1920 - cu articolul *Forțe neîntrebuințate în viața socială*⁴ (darea de seamă la Conferințele Societății Studenților în Litere, *Arhimandritul Scriban*) sub semnătura *Călin*. Consemnarea apare în lucrarea cercetătorului Ion Bălu, *G. Călinescu 1899-1965. Biobibliografie*⁵, fiind preluată de istoriile literare și dicționarele literaturii române,

Am urmărit, în paralel, rezultatul cercetărilor ulterioare prezentate de Nicolae Mecu, în secțiunea *Cronologie*⁶ și

---

⁴ George Călinescu, *Forțe neîntrebuințate în viața socială*, *Dimineața*, 15 dec. 1920

⁵ Ion Bălu, *G. Călinescu 1899-1965. Biobibliografie*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1975, p. XIV

⁶ Nicolae Mecu, *Cronologie*, în vol. George Călinescu, *Opere. Publicistică, I (1920-1932)*, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2006, p.XXIX

secțiunea *Note și Comentarii*⁷ din volumul George Călinescu, *Opere. Publicistică*, I (1920-1932)⁸, precum și de Pavel Țugui, în *Debutul publicistic al lui G. Călinescu*⁹, apărut în revista *Cultura*, plecând de la Ion Bălu, *G. Călinescu (1899-1965). Biobibliografie*¹⁰, revista *Viața românească*,¹¹ și ziarul *Dimineața*, cu articolul călinescian *Forțe neîntrebuințate în viața socială* din 15 decembrie 1920; am adăugat acestor date de istorie literară articolul lui Călinescu, *Opera culturală a Dimineții*¹², precum și consemnarea lui Ion Bălu din monografia *Viața lui G. Călinescu*.¹³

Ca urmare a tuturor acestor argumente de cercetare, ne raliem opiniei potrivit căreia data debutului absolut a lui G. Călinescu este data de 6 noiembrie 1920.

---

⁷Nicolae Mecu, *Note și Comentarii*, în vol. George Călinescu, *Opere. Publicistică*, I (1920-1932), Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2006, p. 1427

⁸George Călinescu, *Opere. Publicistică, I (1920-1932)*, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2006

⁹Pavel Țugui, *Debutul publicistic al lui G. Călinescu*, *Cultura*, nr. 234, 2009

¹⁰Ion Bălu, *G. Călinescu 1899-1965. Biobibliografie*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1975

¹¹*Viața românească*, nr. 6, iunie 1974

¹²George Călinescu, *Opera culturală a Dimineții*, *Dimineața*, 13 noiembrie 1933, reprodus în vol. George Călinescu, *Opere. Publicistică, II (1933-1935)*, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2006, p. 433

¹³Ion Bălu, *Viața lui G. Călinescu*, Cartea Românească, București, 1981, p. 65

În subcapitolul **I.3.**, *Articole în periodice*, am selectat publicațiile interbelice și postbelice la care a colaborat Călinescu, după anumite criterii, precum: importanța, durata de existență a periodicelor și cronologie. Am prezentat, în anexe, următoarele: lista completă a 18 publicații ce se regăsește în Anexa 1; un număr de aproximativ 60 de publicații de cultură și presă cu nume sonore, pentru acea vreme, la care criticul a colaborat cu regularitate, sau de mai mică importanță, la care a avut o colaborare sporadică - lista completă a periodicelor selectate în cercetarea noastră se găsește în Anexa 2; un număr de 17 periodice internaționale (Roma, Milano, Torino, Berlin, Paris, Provence, Avignon, Marseille, Budapesta, New York) în care G. Călinescu a publicat cu precădere între anii 1925-1938; 1942; 1954- 1961; 1964-1965 - lista completă a acestor periodice se găsește în Anexa 3.

Datele prezentate conturează o privire de ansamblu asupra discursului publicistic călinescian, la fel de însemnat precum discursul critic - discurs ce va înfrunta presiunea covârșitoare a factorului politic impus prin ideologia comunistă de după 1944.

Într-un articol, Călinescu se oprește asupra unui model, cel al gazetarului, și îl adaugă modelelor spirituale care au prezidat la formarea intelectuală și creatoare a profilului său complex. Așa se explică de ce scriitorul face și din publicistică o profesie de credință pe care o va servi și onora până la sfârșitul vieții cu aceeași perseverență, entuziasm și grandoare.

În subcapitolul **I.4**, *Rubrici permanente*, menționăm sintetic (pentru că revenim în capitolele ulterioare), cele două două rubrici fixe, săptămânale, inaugurate la distanță în timp, în care vor apărea cele mai importante dintre articolele călinesciene:

1. *Cronica mizantropului* - la 12 februarie 1933, în revista *Adevărul literar și artistic* (1931-1939), preluată ulterior și în alte jurnale precum: *Jurnalul Literar* (1939); *Vremea* (1930-1944), *Lumea* (1945-1946), *Națiunea* (1946-1949); primul articol al rubricii se va numi *Conștiința profesională*;¹⁴

2. *Cronica optimistului* - la 9 decembrie 1955, în revista *Contemporanul*; primul articol se va intitula *Luna cărții*¹⁵

Subcapitolul *Pseudonimele lui G. Călinescu*. Chestiuni de *paternitate literară*. Rubrici permanente nesemnate va prezenta, detaliat, următoarele coordonate: cronicile și pseudonimele folosite de Călinescu; pseudonimele folosite, în ordine cronologică; articole și rubrici nesemnate; stabilirea paternității călinesciene asupra rubricilor nesemnate; controverse și dispute ale istoricilor literari precum aceea dintre Marcel Duță, Geo Șerban, respectiv Ion Bălu, Nicolae Mecu - argumente pentru pseudonimul *Dandy*; sesizarea unor inadvertențe și discuțiile iscate de aici, în raport cu pseudonimul *Paracelsius*; Ion Bălu vs. Geo Șerban în ceea ce privește articolul *G. Enescu* din 1946 semnat *Paracelsius*. În ceea ce ne privește, am analizat și evaluat fiecare punct de vedere, împreună cu argumentele enunțate, și am tras concluziile juste.

În acest *enorm jurnal public*, cum numește criticul Eugen Simion ansamblul publicisticii în discuție, găsim articole ce transpun inteligent principii, concepții și judecăți călinesciene, transformări, evoluții sau involuții ale societății în epocă,

---

¹⁴George Călinescu, *Conștiința profesională*, *Adevărul literar și artistic*, an. XII, seria II, nr. 636, 12 februarie 1933, p. 8

¹⁵George Călinescu, *Luna cărții*, *Contemporanul*, an X, nr. 49, 9 decembrie 1955

întâmplări personale și stări de spirit, documentate interpretări științifice, aprecieri despre modă, teatru, film, artă, fenomene culturale, politică, economie, istorie, literatură, arhitectură, urbanism, cu alte cuvinte, o covârșitoare arie tematică: „Articolele lui G. Călinescu nu dau impresia de improvizație proprie «efemeridelor», ci de mici opere finite și ireductibile, prin ideea și limbaj; de creații durabile.”¹⁶

Capitolul II, *Receptarea critică a publicisticii călinesciene. Dilemele intelectualului confruntat cu ideologia totalitară și dilemele criticii postmoderniste, prin subcapitolul: Duplicitatea discursului călinescian între obediența politică și relevanța esteticului,* are ca punct de plecare propunerea unei paralele între opiniile critice ale anilor '48 (Mândra, Vitner, V.Dumitrașcu), și cele actuale (Nicolae Manolescu, Andrei Terian, Adrian Marino, Eugen Simion, IonBălu, Nicolae Mecu, Virgil Ierunca, Monica Lovinescu, Ana Selejan), opinii ce reflectă și faptul că întreaga contestarea a lui Călinescu, atât înainte, cât și după 1989, a pornit de la publicistica lui, nu de la opera critică propriu-zisă.

Subcapitolul **II.2, *Mecanismul de sancționare a abaterilor de la ideologia comunistă, după 1944. Contestări, atacuri,*** se referă la fenomenul defăimării lui Călinescu declanșat îndeosebi de tinerii marxști Vicu Mândra și Ion Vitner, antrenați conștiincios în acest proces interminabil și nedrept. Se vor analiza articolele - atacuri, defăimătoare, ale acestora, în revistele *Flacăra* și *Contemporanul*, și articolele - răspuns ale lui Călinescu.

---

¹⁶ Nicolae Mecu, *G. Călinescu față cu noua critică literară*, *Caiete critice*, 3-4-5, 2007, p. 61

I. Vinter intuiuse, probabil, fără să-i fie deloc greu, că G. Călinescu era cu adevărat o personalitate granitică, și cine știe, pentru a intra și el în istorie, l-a urmărit tenace, ca o umbră. Un *Salieri* nefast care a vrut să-și scrie singur recviemul.

Subcapitolul **II.3**, *Publicistica lui G. Călinescu din perspectiva revizuirilor critice actuale* vizează receptarea critică actuală a publicisticii călinesciene care a intrat, de ceva vreme, sub *zodia revizuirilor*. Din această perspectivă, ne-am propus să analizăm câteva importante puncte de vedere care polemizează pe ideea compromisurilor călinesciene cu regimul comunist, și anume cele aparținând criticilor Andrei Terian, Adrian Marino, Virgil Ierunca și Monica Lovinescu, Eugen Simion, Nicolae Mecu. Selecția opiniilor critice s-a făcut în funcție de forța argumentelor denigratoare, respectiv conciliante, precum și de calitatea demonstrației, iar ordinea prezentării punctelor de vedere este în funcție de gradul de vehemență/intoleranță/ pertinentă a judecății obiective de valoare.

În subcapitolul **II.3.1** analizăm opiniile criticului Andrei Terian din cartea sa, *A cincea esență*, care face exigente aprecieri, folosind expresii surprinzător de aspre, cu privire la discursul dublu al lui Călinescu din perioada de după 1944, și la convertirea sa la ideologia comunistă. Din perspectiva interpretărilor sale laborioase și documentate sancționează, fără echivoc și fără circumstanțe atenuante, poziția adoptată de critic în acea perioadă.

În subcapitolul **II.3.2** „*Singurătatea*” critică și *contestările lui Adrian Marino*, arătăm cum criticul și teoreticianul

literaturii, în volumul său, voit postum¹⁷, *Viața unui om singur*, intitulează cel de-al șaselea capitol: *Marele eșec: G. Călinescu*. Inițialul entuziasm tineresc și admirația „enormă” pentru spiritul călinescian se transformă cu repeziciune în „repulsie”, am spune chiar în ură, ceea ce ar explica, dar nu și justifica, întreaga sa atitudine ostilă, vindicativă, fără precedent.

Subcapitolul **II.3.3**, *Revizuirile „est-etice” și contestatarii lor: Virgil Ierunca & Monica Lovinescu vs. Eugen Simion & Andrei Grigor* ne-a permis să urmărim îndeaproape polemica G. Călinescu - V. Ierunca, apoi să evidențiem opiniile Monicăi Lovinescu despre Călinescu, și pe cele ale lui Virgil Tănase despre celebrul cuplu literar. Volumul *Antologia rușinii după Virgil Ierunca*¹⁸ completează nesfârșitul sinoptic¹⁹ ce s-ar face pentru atacurile la care a fost supus Călinescu antum și mai ales postum.

Criticul literar Eugen Simion, răspunzând, în *cartea vorbită*²⁰, întrebărilor adresate de Andrei Grigor, amintește tangențial că nici G.Călinescu nu a *judecat* totdeauna „drept” criticii de anvergură ai epocii lui, și constată cu mâhnire faptul că

---

¹⁷ Dispoziția testamentară este ca tipărirea cărții să se facă după cinci ani de la dispariția autorului.

¹⁸ Nicolae Merișanu, Dan Taloș, *Antologia rușinii după Virgil Ierunca*, Editura Humanitas, București, 2009. Vezi și Ion Simuț, *Canonul literar proletcultist III, România literară* nr.29, 2008

¹⁹ Vezi „sinoptic al tuturor atacurilor din 1947-1949”, Nicolae Mecu, *G. Călinescu față cu totalitarismul*, Editura Dacia XXI, Cluj-Napoca, 2011, p.139, și George Călinescu, *Opere. Publicistică VII, (1948-1955)*, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2009, p.1422

²⁰ Eugen Simion, *În ariergarda avangardei*, Editura, Curtea Veche, București, 2012

„avem un neostoit apetit pentru a cârți” și că „dărâmăm” ce s-a construit, G.Călinescu fiind, într-un fel, un astfel de *edificiu*, amenințat perpetuu.

Subcapitolul **II.3.4** conturează o schiță pentru un un posibil glosar critic anti-călinescian. Am încercat să trasăm câteva dintre liniile importante care să reunească termenii, sintagmele și formulele prin care criticii actuali admit, mai mult sau mai puțin, compromisurile ideologice călinesciene, le justifică - sau nu, exprimând, în același timp, judecăți de valoare cu privire la statutul socio-politic al criticului literar și al omului de cultură în genere, la miza și finalitățile actului critic.

Câteva opinii aproape unanim acceptate (Eugen Simion, Nicolae Mecu, Andrei Terian, Daniel Cristea-Enache, Paul Cernat, Răzvan Voncu, Marius Miheț, Monica Lovinescu), pe care le întâlnim în mai toate articolele și comentariile receptării critice privind această spinoasă cazuistică, sunt că asistăm la *derapajele scriitorului* în această amplă, substanțială și longevivă activitate publicistică, datorate unor certe *compromisuri*, că perioada imediat următoare momentului august 1944 reprezintă o *gravă fractură*, și că luăm act, de fapt, de o mare *dramă* a unui *destin tragic*.

În capitolul III, intitulat *Coordonate tematice și ipostaze ale eului călinescian în publicistică*, am avut în vedere prezentarea *Cronicii mizantropului*, explicitarea denominației sale și evaluarea concretă cu privire la apariția, problematica și structura sa, ca tip de discurs publicistic.

Plecând de la pseudonimul *Aristarc*, folosit pentru această *Cronică*, se instituie *portretul* lui *Aristarc*, creionat sumar, mai degrabă un profil psihologic, posibil un *alter-ego* al autorului, în orice caz un personaj omniprezent, gata să intervină cu o

opinie hotărâtă („Aristarc mi-a zis”), pentru că are o „inteligență vie”, o „minte lucidă”, o „limpiditate”, și mai ales „talent”. Am analizat, în continuare, câteva articole în care Aristarc apare personificat.

Trecând la subcapitolul III.1.2., aici am prezentat și comentat întâlnim termenii de *mizantrop*, *mizantropie*, și variațiile lor: *constatări mizantropice*; *mizantropia în simbioză cu scepticismul*; *egoismul care se confundă cu mizantropia*. În articolele cu nume sugestive, *mizantropice*, întâlnim profilate personaje-caractere create cu ironie, umor și sarcasm de către un anume publicist, de exemplu Ignotus (ignorantul, desigur), care are o „idee mizantropică” despre profesori.

Mizantropul însuși se amuză prin repetate negări în a fi sau a nu fi mizantrop, sfârșind prin a spune că este un *mizantrop* care iubește oamenii. Fapt imposibil, de altfel, dar, în cazul unic al lui Călinescu, perfect valabil. S-ar părea că există aici un joc mefistofelnic, frecvent la Călinescu. Mizantropul există *fără a fi chiar așa de mizantrop cum își închipuie unii*. Există totuși o certitudine și un adevăr bine stabilit. Îl enunță publicistul însuși: „Un singur lucru e adevărat: nu-mi plac oamenii vii, mă simt mai bine în tovărășia cărților”²¹.

În articolul *Memorii*, Călinescu găsește „interesant”, pentru aspectul său oarecum „social”, carnetul postum de „*note intime*” al lui René Bazin, pe care îl publică în *Revue des Deux*

---

²¹ George Călinescu, *Extemporal*, *Lumea*, II, nr.26, 24 martie, 1946, p.8. Vezi și George Călinescu, *Observații mărunte*, *Lumea*, nr.33, 19 mai 1946, din vol.George Călinescu, *Cronicile optimistului*, Editura Pentru Literatură, București, 1964, p.84; republicat în George Călinescu, *Opere. Publicistică, V (1940-1946)*, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2008, p.751

Mondes.” Aici aflăm de tânărul autor Bazin, amicul său Loti și despre „un fel de viață la care societatea noastră încă n-a ajuns”, sau chiar dacă apare câte o notă „exotică”, nimeni nu ripostează sau cel puțin nu etichetează *nesociabilitatea*, îndeosebi. Întâlnim exemplul unei nemaîntâlnite case, „fără scări și uși”, la care se poate ajunge pe o „frânghie”: „Loti s-a ascuns într-o casă fără scări și uși, ca să scape de nepoții. Bazin e nevoit să urce la el pe o scară de frânghie. Loti stă într-un interior exotic și teatral.”²² (Ne amintim că și publicistul mizantrop, în viața reală, nu răspunde la telefon și face alergie la musafirii nepoții, refuză invitațiile: „Eu însă de obicei, refuz invitația, simțindu-mă stingher în atare echipaj.”²³).

Varietățile decelate în studiul propus sunt numeroase și sunt extrase întotdeauna din analiza concretă a articolelor ce excelează și ele prin numărul foarte mare de ipostaze mizantropice. Am selectat, de exemplu, destule articole în care se vorbește de o anumită „uitătură”, mizantropă, dar și despre altfel de *priviri*. Mizantropul întâlnește, de pildă, privirile piezișe, furișate, „pe deasupra capului meu”, cu „încrucșare a ochilor,” care constată, judecă, pun etichete, iar pentru scriitor sunt agasante sau, în cel mai bun caz, comice.

Prin urmare, întâlnim articole precum: *Un mizantrop*²⁴ (1937), *Note mizantropice*²⁵ (1944), *Mizantropie, păduchi*,

---

²²George Călinescu, *Memorii, Adevărul literar și artistic*, an XV, seria a II-a, nr.797, 15 martie 1936, p.10, (Cronica mizantropului), semnat Aristarc. Vezi și George Călinescu, *Opere, Publicistica III, (1936-1938)*, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2007, p.115

²³George Călinescu, *Partizanii lor, Națiunea*, an. I, nr.83, 3 iulie 1946

²⁴ George Călinescu, *Un mizantrop, Adevărul literar și artistic*, XVIII, seria a III-a, 881, 24 octombrie 1937

*pureci*²⁶ (1945), *Mizantropia sanitară*²⁷ (1948) și multe asemenea, ce ar sugera aceeași atitudine *mizantropă*, continuând chiar și în rubrica *Cronica optimistului* (deci după 1955), cu titluri precum: *Despre mizantropie*²⁸ (1957) și *Cactusul*²⁹ (1964). La o analiză amănunțită, găsim titluri de articole chiar înainte de 1933 ce ne-ar putea duce cu gândul la grecescul *misein* (a urî) + *ánthropos* (om), amestecând sentimentele de ură, ostilitate și răzbunare, precum *Părerii și resentimente*³⁰ (1927), mai apoi, *Ură*³¹ (1933), *Ură și prostie*³² (1935), *Generație vindicativă*³³ (1934), *Capacitatea de ură*³⁴ (1939), *Nu urâm pe nimeni*³⁵ (1946) și *O teorie a urii* (1959).

---

²⁵ George Călinescu, *Note mizantropice*, „Vremea”, XVI, 746, 23 aprilie 1944, p.1

²⁶ George Călinescu, *Mizantropie, păduchi, pureci*, Lumea, an. I, nr.7, 4 noiembrie 1945, semnat Aristarc

²⁷ George Călinescu, *Mizantropia sanitară*, *Națiunea*, III, 816, p. 1, 1948

²⁸ George Călinescu, *Despre mizantropie*, *Contemporanul* nr. 8 din 22 feb., 1957

²⁹ George Călinescu, *Cactusul*, *Contemporanul*, XIX, nr. 47, 20 noiembrie 1964, p.1, rubrica „Cronica optimistului”

³⁰ George Călinescu, *Părerii și resentimente*, „Viața literară”, II, nr. 65, 10 decembrie 1927, p.1; semnat G. C.

³¹ George Călinescu, *Ură, Viața românească*, an XXV, nr.12, 15 decembrie 1933, rubrica *Miscellanea*, pp. 29-33

³² George Călinescu, *Ură și prostie, Adevărul literar și artistic*, an XIV, seria a II-a, nr. 744, 10 martie 1935, p. 8 (Cronica mizantropului), semnat Aristarc

³³ George Călinescu, *Generație vindicativă, Adevărul literar și artistic*, XIII, seria II, nr. 725, 28 octombrie 1934, p.8, rubrica *Cronica mizantropului*, semnat Aristarc.

³⁴ George Călinescu, *Capacitatea de ură, Jurnalul literar*, I, 46, 12 noiembrie 1939, p. 4

Surprindem câteva caracteristici ale „mizantropului” și din viața reală a lui Călinescu, cu care, fără să vrea, s-a impus în lumea literelor, acelea de a fi un om bănuitor, imprevizibil, puțin ciudat. Contemporanii săi, prietenii, colaboratorii evocă figura marelui profesor cu admirație, dar și cu oarecare umor, când se referă la anumite întâmplări rămase memorabile pentru ei. Mărturiile profesorului Rosetti, cercetătorilor I. C. Chițimia și George Muntean fac desfătarea amintirilor despre Călinescu. Se răspunde, de asemenea, întrebărilor *de ce mizantrop*, ce este *aceea un mizantrop*, ce comportament are mizantropul, dacă este solitar sau nu, dacă are fobia zgomotului, dacă mizantropia este și ea „o psihoză” sau nu, dacă mizantropul este sociabil sau dimpotrivă.

Elvira Sorohan apreciază că mizantropia călinesciană e o formă „relativizată” ce capătă diverse echivalențe: de la disimulare, la ipocrizie, mască și mod de apărare. *Mizantropul* are simțul *moralistului*, observă o mizantropie generală plină de „îngustimi” și „prejudecăți”. Ca și Rousseau, atunci când „moralistul din el este instigat, recurge la ironie sau la un sarcasm fin spre a pune sub ascuțișul criticii anumite atitudini sau comportamente reprobabile ori detestabile.”³⁶ Moralistul semnaleză *platitudinea*, *mediocritatea*, *suficiența*, descriind tipuri umane pe care le reduce la esență; oamenii (aparent) ciudați sunt aici autodefiniți prin excesiva dimensiune romantică.

Alături de mizantrop vom distinge cu ușurință pe *mediocrul perfect*, *ratatul*, *leneșul*, *cel care suferă de fobii*, *poetul*, *deșteptul*, *inteligentul*, *amicul redus*, *cititorul îngust*, *omul inferior*,

---

³⁵George Călinescu, *Nu urâm pe nimeni*, *Națiunea*, I, nr. 72, 20 iunie 1946, p. 1

³⁶Pericle Martinescu, *Rousseau - Portret din profil*, în vol. J.J.Rousseau, *Confesiuni I*, București, 1969, p. XXIV

platul individ, oamenii mărunți, o obscură călăuză, parvenitul în politică, lumea „bună”.

Ca și pe Teofrast, pe Călinescu îl interesează natura umană, vizând un grup complex de însușiri ale personalității și, în consecință, studiul tipurilor prin care se pot clasifica oamenii, adică tipologia. Călinescu are o viziune clasică asupra umanității acomodată realist.

Ilustrate cinic sunt manifestările de: *stupiditate, neghiobie, cretinism, ridicol, păreri înguste, aberație morală* și tipurile umane în registru parodic întâlnite la Călinescu” precum *omul snob (ceas de aur, tabacheră de aur)* sau *ratatul* tipic.

Personajele tipice întâlnite se disting prin nume inventate și imediat sugestive pentru *amatorism, ignoranță*, specifice *autorilor de la șezători*; astfel, întâlnim pe scriitoarea *Clementina de la Socola* care vinde multe cărți, și pe ignoranții *Ignotus, Sganarel, Polidor* sau pe *Ion Prostălăul* care fie sunt, *mizantropi* fie *prostălăi*.

În concentrata prezentare a caracterelor întâlnite la Călinescu observăm că, pentru a le evidenția, autorul folosește, ca tehnică a scrierii, detaliul care întregește portretul, și anecdota ilustrativă. Tot așa, distingem simularea dialogului cu omniprezentul „prieteni”, „amici”, „vecini”, cu *Aristarc, Scarlat*; interlocutorul se adresează cu „domnule profesor”, și de aici deducem că este vorba despre relația dintre discipol și magister; un alt dialog instituit frecvent este între „lume” și „înțelept”, sau între „profesor” și „cetățean”. Autorul devoalează, la un moment dat, faptul că interlocutorul nici nu există, fiind doar o *figurație*, iar dialogul devine un *solilocviu*.

La Bruyère, autorul *Caracterelor*, anticipează cu certitudine faptul că atât *caracterele*, cât și *moravurile acestui veac*, deși plecate oarecum de la curtea Franței, se întâlnesc pretudindeni, „nu pot fi închise între granițele unei singure țări”, și

se vor întâlni mereu, astfel că străduința de a „înfățișa” chipuri și de a „zugrăvi” oameni, în cartea sa, nu-și va pierde niciodată „utilitatea”.

Referirile la modelul său, La Bruyère, G. Călinescu le va face în 45 de articole în care exemplifică principiile și ilustrează tehnicile scriitorului francez. Articolul *Characterologie*

începe prin considerația: „Francezii s-au ilustrat prin arta observației morale, și La Bruyère ne-a dat niște eminente *Caractere*.”³⁷ Apoi, într-un alt articol, aflăm cum este văzut mizantropul de către La Bruyère, comparativ cu Molière: „- Dați-mi voie să vă atrag atenția asupra a ceea ce scrie La Bruyère despre mizantrop, pe care nu-l vede ca pe un urs, cum e Alceste.”³⁸

G.Călinescu, determinat de modelul lui La Bruyère, alcătuieste numeroase fișe *caraterologice* descrise punctual, în nu mai puțin de 62 de articole, începând încă din anul 1928 și până în anul 1963. Ion Bălu le intitulează „*Fiziologii*”³⁹, și le putem parcurge titlurile cronologic: *Tibul și îngerul (sau critica fizionomică)*-1928, *Farmacista mea* (1933), *Meseriași* (1933), *Țara lui „Las-o-n plata Domnului”* (1934), *Un om calm* (1936), *Un filozof al vanității* (1936), *Logică* (1936), *Două civilizații* (1936), *Autodidactul* (1936), *Un îndrăgostit* (1937), *Specialiștii* (1937), *Neînțeleșii* (1937), *Ticuri comerciale* (1937), *Filozofia muncii* (1948), *Leneșul* (1956), *Ipocritul* (1957), *Tipuri* (1963).

Mizantropul, Aristarc și moralistul călinescian au devenit modele sau puncte de referință ce sunt folosite în fraze și

---

³⁷George Călinescu, *Characterologie*, *Cronicile optimistului*, p. 64

³⁸George Călinescu, *Despre mizantropie*, *Cronicile...*, p. 172

³⁹Ion Bălu, *G. Călinescu. Biobibliografie*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1975, p. 56

tiluri care aparțin altor scriitori precum: *Adrian Marino* care mărturisește că s-a „mizantropizat”: „Amintirea unor întâmplări precise va dovedi că nu evoc decât situații obiective, riguros verificabile. Ele mi-au alterat profund caracterul și m-au «mizantropizat» mai mult decât aș fi dorit vreodată”⁴⁰; în alt context, scriitorul compară un actor francez cu un „mizantrop autentic”: „Actor de cinema mai puțin mare decât se crede. Dar cu certitudine un fel de «înțelept», de mizantrop autentic, în felul său.”⁴¹ Alte titluri ar fi: *Ion Creangă. Cruzimile unui moralist jovial*⁴² sau *Înapoi la Aristarc*⁴³.

Eugen Simion recomandă adoptarea atitudinii de „*mizantropie pozitivă*” în fața unei neplăceri: „Cum să te aperi de aceste mizerii? Într-un singur fel: adoptând o mizantropie pozitivă și mergând mai departe.”⁴⁴

Ion Bălu definește inspirat *Cronica mizantropului* ca pe un *jurnal* cu *observații* pentru public: „De ce a simțit G. Călinescu nevoia de a scrie? Ipoteze se pot face multe, însă cronica aceasta, unică prin problematică și continuitate în publicistica română, își are izvorul în structura clasicistă a inițiatorului ei. *Cronica mizantropului* rămâne jurnalul unui cărturar care ține să aducă periodic la cunoștința publicului observațiile sale.”⁴⁵

---

⁴⁰ Adrian Marino, *Viața unui om singur*, Editura Polirom, Iași, p. 14

⁴¹ Idem, p. 526 (este vorba despre actorul Jean Gabin)

⁴² Eugen Simion, *Ion Creangă. Cruzimile unui moralist jovial*, Editura Princeps Edit, Iași, 2011

⁴³ Nicolae Florescu, *Înapoi la Aristarc*, Editura „Jurnalul literar”, București, 2009

⁴⁴ Eugen Simion, *În ariergarda avangardei. Convorbiri cu Andrei Grigor*, Editura Curtea Veche, București, 2012, p.14

⁴⁵ Ion Bălu, *Opera lui G. Călinescu*, Editura Libra, București, 2001, p. 498

Subcapitolul III.1.3. înfățișează selectiv profilul *mizantropului apolinic*, ce este încă o fațetă distinctivă a mizantropului.

Prin *mizantropia* sa, publicistul are expunerile tranșante, relatările malițioase, aversiunile categorice, cenzura neiertătoare și concluziile manifeste. Are permanența și precizia

unui barometru social, raționalist în gândire și idealist în dăruirea profesională, într-un context social politic neprielnic, opresiv și periculos. Este orientat spre ordine, armonie, având ca unitate de măsură luciditatea și concizia, iar diversele subiecte sunt abordate întotdeauna profund și responsabil. Toate aceste atribute vor contura distinct stilul *călinescian*.

Publicistul captivează cititorul cu fiecare număr de articol publicat, este persuasiv prin demonstrație științifică și culturală, caricaturizează și surprinde tipologiile aparent șăgalnic și bonom, face înscenări și întinde capcane pentru a persifla usturător, cu precizie de bisturiu: „Luptând ca să mă smulg dintre algele lumii apatice de atunci, am putut părea tăios în privire, vehement și malign în cuvânt, mizantrop în concepții.”⁴⁶

Limpezimea ideilor și frumusețea literară a abordărilor călinesciene din toate articolele sale vin din împletirea stilurilor creatoare izvorâte din predilecția pentru apolinic - adică pentru ordine și natural, armonie, artă și rațional, luciditate, așezare matematică și probitate științifică. Călinescu analizează aceste aspecte „întrucruntându-se granitic.”

În multitudinea articolelor sale sunt și unele în care putem remarca un covârșitor registru lexical din domeniul științific: *conicitate, munți conici turnați în sticlă, clarificare,*

---

⁴⁶George Călinescu, *Cronicile optimistului*, Editura Pentru Literatură, București, 1964

ordine, natură raționalizată, coloidal, eterogen, tehnicește rece, telescop, microscop, profunditate, realism, titanism, dimensiune, analist exact, abisal. Toate aceste expresii nu rigidizează, dimpotrivă, clarifică, nu fac înțelegerea greoaie sau textul greu de parcurs, întrepătrunderea stilului științific documentat, inteligibil cu cel literar este o construcție logică, durabilă și fascinantă prin coerență și frumusețe, și, am putea spune, iată „perfecțiunea în artă”!

Demersurile apolinice și creatoare în publicistica călinesciană excedă, cu intenția clară de a implanta în mintea cititorului spiritul clasicității, fascinația pentru acuratețe, înalt, profund, etern.

În subcapitolul **III.1.4**, *G. Călinescu – (auto)portret între oglinzi paralele*, ne propunem o incursiune-experiment în paginile publicisticii lui G.Călinescu cu scopul conturării unui portret al publicistului cu inflexiuni biografice, urmărind dacă aceleași principii ale criticului, aplicate pentru alcătuirea unei biografii și exprimate în articole precum: *Freudism* (1933), *Breviar de psihologie* (1946), *Tehnica criticii și a istoriei literare* (1938), *Grafologie* (1939), *Psihologii profesionale* (1944), *Alte încercări psihologice* (1944), *Characterologice* (1945), *Fiziognomie* (1946), *Despre biografie* (1958), se pot aplica pentru portretizarea personalității sale.

Dealtfel, după aprecierea călinesciană conform căreia *sursa unei biografii este opera*, și autorul a fost identificat adeseori cu personajele din romanele sale, *Bietul Ioanide*, *Enigma Otiliei* – arhitectul Ioanide, moșierul Pascalopol, tânărul student Felix. Autorul infirmă aceste presupuse identități, având

însă surprinzătoarea mărturie *flaubertiană* - „*Otilia, c'est moi*”⁴⁷, și chiar „*Stănică, c'est moi*”. Presupunem, totuși, că replica „*Aici nu stă nimeni!*”⁴⁸, se va converti mai târziu în articolele de „mizantropie”.

Articolele din publicistica sa dau prilejul găsirii unui raport între biografie și istoria imediată, interpolată cu politica vremii, mai aproape de cotidian, real, concret, autentic, față de ficțiunea din romanele amintite. Coordonatele portretului alcătuit ca un *flash* vor fi comparate cu mărturiile fondate ale contemporanilor săi, autori de referință, pentru immortalizarea într-o „critică fugitivă a omenescului”⁴⁹, cu alura unui psihologism literar modern.

Schițele sunt gata, iar *portretului* rămâne ca, la o nouă cercetare despre G. Călinescu, cu tulburătoare întoarcere în timp, să-i mai adăugăm câte o tușă revelatoare, polivalența și opera sa născând mereu și mereu alte fațete și profiluri, pentru

---

⁴⁷ „În planul poetic, Otilia este «eroina mea lirică», proiecția mea în afară, o imagine lunară și feminină. Flaubertian aș putea spune și eu: «*Otilia, c'est moi*»”, George Călinescu, *Esența realismului, Contemporanul*, an XV, nr. 5 (694), 29 ianuarie 1960, pp.1-2 (*Cronica optimistului*), semnat G. Călinescu; reluat în *Cronicile optimistului*, 1964, pp. 302-305

⁴⁸ „- Nu-nu-nu știu....nu-nu stă *nimeni* aici, nu cunosc...” - p. 28 și „I se păru că țeasta lucioasă a lui moș Costache apare la ușă și vechile vorbe îi răsunară limpede la ureche: «Aici nu stă *nimeni!*», p. 475 din vol. George Călinescu, *Enigma Otiliei*, Editura Jurnalul Național, București, 2010. Vezi și George Călinescu, *Enigma Otiliei*, Editura Pentru Literatură, București, 1967, vol.II, p. 349

⁴⁹ George Călinescu, *Între portret și anecdotă, Vremea*, III, nr.110, 17 aprilie 1930, p. 6, republicat în vol. George Călinescu, *Ulysse*, Editura pentru Literatură, 1967, p. 458

mizantropul, *omul și personajul Călinescu* și pentru cel ce aprecia, poetic, „*Eram bărbatul care.....*”

În subcapitolul III.2, *Cronica optimistului*, se conturează, prin câteva coordonate preliminare de istorie literară privind data și împrejurările apariției cronicii, creșterea tirajului revistei, grație existenței acestei rubrici. Pe 9 decembrie 1955, G.Călinescu inițiază, în revista *Contemporanul* (1946-1970), rubrica *Cronica optimistului*, ce va exista fără întreruperi până în 1965.

Numele rubricii apărute este secondat de o notă a lui G. Călinescu prin care acesta explica trecerea de la starea de *mizantrop* la aceea de *optimist*, ceea ce, de fapt, ar fi fost un paradox, pentru că și atunci când era *mizantrop* era și optimist, în același timp. Mărturisește că optimismul era și este o „particularitate” a sufletului său. Pe de altă parte, noi am aprecia că și *optimistul* creat *ad-hoc* nu va înceta niciodată să fie vechiul mizantrop, dar cu o haină nouă, de paradă: „Eu însă eram și sunt un optimist și mă bucur că *Contemporanul* îmi dă prilejul să-mi desfășor fără stânjeniri această particularitate a sufletului meu, care găsește în vremurile noi atâtea prilejuri de expansiune”.⁵⁰

Într-o privire de ansamblu *Cronica optimistului*, prin articolele sale, oferea cititorului o tematică diversă, prolifică, și într-o foarte mare proporție fără contaminare politică.

Majoritatea temele abordate de Călinescu în articolele apărute la *Cronica Optimistului* demonstrează riguros, și destul

---

⁵⁰ George Călinescu, *Luna cărții, Contemporanul*, an X, nr. 49, 9 decembrie 1955, p.1 (*Cronica optimistului*), semnat G. Călinescu. Reprodus în George Călinescu, *Opere, Publicistica VII* (1948-1955), Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2009, p. 1075

de limpede, că profilul *Cronicii mizantropului* este inserat concentrat în paginile *optimiste*. Prima *cronică* se regăsește insinuant în cea de a doua, fie ca parte componentă, fie ca o prelungire a ei.

Călinescu, prin *cronica optimistului* și expunerile creatoare din sutele de articole scrise pentru aceasta, va fi perceput ca un ferment spiritual contemporan, în strânsă legătură cu toate consacrările culturale interbelice ce se cereau neoficial restabilite.

Subcapitolul III.2.2, intitulat „*Optimismul călinescian*”, înfățișează și explică atitudinea *optimistă* pe care publicistul afirmă că o are odată cu noua *cronică*. Suntem foarte obișnuiți cu schimbările de atitudine ale acestuia, chiar de pe vremea când era *mizantrop*, iar o nouă ipostază nu este decât ceva firesc și nu mai surprinde pe nimeni. Deși ar părea o nouă dezicere de vechea ipostază, mai curând are loc o contopire ale celor două expresii de concepție filozofică diferită, o întâlnire la mijloc de drum între mizantropul de ieri, moralistul sceptic, pesimist, cu optimistul reconciliat paulinic.

În continuarea analizei am urmărit, selectiv, și câteva aprecieri din critica actuală, cu privire la cele două formule - *mizantropie* și *optimism* călinescian. Spre exemplificare, am reținut faptul că, în analiza critică a lui Ion Bălu, *mizantropia și optimismul* reconstituie nu numai *cronicile optimistului*, ci și *viața lui Călinescu* fără prea multă aproximare.

O analogie perfectă a zbaterilor călinesciene - căci *optimismul* este, în cazul criticului - publicist, o modalitate asumată de supraviețuire onestă în raport cu sine însuși și cu profesia sa - s-ar putea face cu cele ale lui Giovanni Papini din cartea sa, *Un uomo finito*, scrisă în 1912, cu mesajul direct *Nu*

sunt sfârșit și Către noua generație, în traducerea de excepție a lui George Călinescu.

Dacă Papini afirma memorabil că nu numai că nu este „sfârșit”, ci este chiar „nesecabil”, iar flacăra lui „nestinsă” va avea opțiunea de a trece de la mizantropie la optimism, prin care își impune un mai mare elan și o mai bună încredere în viitor, acționând, Călinescu, în contrapunct, apreciază că: „Păreră cea mai justă despre mine însumi o am tot eu”⁵¹, iar înrădăcinarea sa îi conferă sentimentul ascuțit că stă bine *înfipt* în lume; de unde senzația cititorului că are de-a face cu un om care se vrea incomod, care stă pieziș atunci când este provocat, că este un *ghimpe*⁵² complementar: „Eu nu stau pe lume, ci *înfipt* în lume ca planta. (...) Iluzia omului e de a fi între două lumi, în aer și de a arbitra între ele. De unde noțiunile de immanent și transcendent.”⁵³

Printr-o extindere ipotetică, am putea vedea aici o manifestare a motivului *dublului*⁵⁴ pe care, de altfel, Călinescu, îl analizează în opera lui Eminescu: „fratele privește incert la geamănul său cu sentimentul anxios că acela reprezintă o

---

⁵¹George Călinescu, *Metafizica de buzunar*, *Lumea*, an. II, nr. 31, 5 mai 1946, p. 8, semnat *Aristarc*. Reprodus în *Gâlceava înțeleptului cu lumea*, II, Editura Minerva, 1974, pp. 342-344; Reprodus în George Călinescu, *Opere. Publicistică, V (1940-1946)*, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2008, p. 849

⁵² „O, câți ghimpi, câți ghimpi aveai! / dar n-am voit să te despoi - / credeam, c-o să-nflorească. /” - Lucian Blaga, *Ghimpii*, în vol. Lucian Blaga, *Poezii, Viața Românească*, 1995, p. 117

⁵³ *Ibidem*

⁵⁴ Vezi Ancuța Gurban-Dinu, *Dublul conștiinței ca joc al spectrelor* în Maria Cap-Bun, *Actualitatea lui Caragiale: 1912-2012*, București, Editura Muzicală, 2012, pp. 156-170

proiecție a sa, întocmai ca o imagine rășfrântă în oglindă, atunci se naște noțiunea romantică a dublului.”⁵⁵

În *optimismul* configurat cameleonice, *mizantropismul* ia acum și mai multe fațete și este tot acolo, nestrămutat. Este ca o „mlaștină în care cresc nuferi”. cum metaforic spune George Pruteanu într-un studiu preluat și comentat de noi, în cuprinsul tezei⁵⁶.

Subcapitolul **III.2.3** - *Jocul de-a optimistul – formă de supraviețuire culturală*, este inițiativa de a sublinia modalitățile prin care criticul a încercat să se sustragă presiunii ideologice, rămânând el însuși; acestea sunt numeroase. În acest sens, chiar *Cronica optimistului* a reprezentat, pentru Călinescu, o formă de *rezistență prin cultură* pe care mulți o contestă bagatelizând, nerecunoscând evidența faptelor și a atitudinii criticului.

Există, totuși, numeroase opinii juste care, după cercetarea circumstanțelor, și luând în calcul toate evenimentele sociale, așa cum s-au desfășurat ele la momentul respectiv, rezumă: „Noua lui ipostază, de ideolog literar, îl obligă la metamorfozarea vechilor principii de critică estetică și la acomodarea lor cu tezele criticii militante predicate de realismul socialist; totuși teoreticianul, criticul și istoricul literar, așa cum îl

---

⁵⁵ George Călinescu, *Opera lui Mihai Eminescu*, vol. II, Editura Minerva, București, 1970, p.243

⁵⁶ George Pruteanu, *Feldeința călinesciană*, Editura Andrei Șaguna, 2001, p.11

știm din interbelic, se dovedește doar parțial și superficial permeabil la această metanoia.”⁵⁷

În continuarea demonstrației am selectat câteva articole care ilustrează o posibilă istorie a literaturii române în publicistică scrisă pe două paliere semantice - unul oficial, obedient în mod aparent, celălalt ca semn al călinescianismului prezervat și consecvent cu sine. Ca părți componente ale acestei ipotetice istorii, ne-am referit și am analizat articolele: *Maxim Gorki*⁵⁸, *Gogol*⁵⁹, *Delavrancea*⁶⁰, *Mihail Sadoveanu*⁶¹, și *Mihai Beniuc*⁶².

Opinia criticului Andrei Grigor confirmă că, dincolo de „dovezile publicistice” pe care le remarcăm la Călinescu, scrierea sa și-a păstrat respirația în tonalitatea principiilor estetice. De asemenea, Daniel Cristea-Enache rezumă foarte bine rolul și impactul avut de *Cronica optimistului*; în percepția sa, aceasta a fost o „pată de culoare” într-un pustiu „cenușiu”, iar publicul inteligent a avut de câștigat, entuziast, *cultura* autentică: „Percepute ca atare, noile cronici ale criticului au fost citite cu entuziasm de un public larg, avid de cultură, care a știut să

---

⁵⁷ Nicolae Mecu, *Cei doi Călinescu în lumina manuscriselor*, în vol. George Călinescu, *Opere. Publicistică, XII (Postume și inedite)*, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2012, p.1175

⁵⁸George Călinescu, *Maxim Gorki, Contemporanul*, an XIII, nr.14, 11aprilie 1958, p.1 (*Cronica optimistului*), semnat G. Călinescu

⁵⁹George Călinescu, *Gogol, Contemporanul*, an XIV, nr.13, 3 aprilie 1959, p.1-7 (*Cronica optimistului*), semnat G.Călinescu

⁶⁰ George Călinescu, *Delavrancea, Contemporanul*, an XIII, nr. 13, 4 aprilie 1958, pp. 1-2 (*Cronica optimistului*), semnat G. Călinescu

⁶¹George Călinescu, *Mihail Sadoveanu, Contemporanul*, an XVI, nr. 43, 27 octombrie 1961, p.1 (*Cronica optimistului*), semnat G.Călinescu

⁶²George Călinescu, *Mihai Beniuc, Contemporanul*, an XIV, nr. 24, 19 iunie 1959, pp. 1-2 (*Cronica optimistului*), semnat G. Călinescu

îndepărteze coaja conjuncturalului, pentru a reține miezul intelectual al tabletelor călinesciene.⁶³

Subcapitolul III.3. - *Publicistica lui G. Călinescu din perspectiva afinităților s(elective): mizantropul călinescian, pamfletarul arghegian și moralismul lui La Bruyère* propune o analiză comparativă a unor articole de atitudine călinesciene și a anumitor tablete ale lui T. Arghezi, mai ales din perioada comună apariției lor în gazetele vremii, 1928-1943, precum și câteva aspecte ale filiației dintre *caracterele* călinesciene și prototipurile inventariate de către moralistul francez.

Pentru aceasta am exemplificat corespondența articolelor lui G. Călinescu cu cele ale lui Tudor Arghezi pe teme din actualitatea imediată (aspecte cotidiene), sau cu o problematică generală. Comparația dă măsura literaturii intrinseci a cronicilor călinesciene. (*Cronicile „mizantropului” călinescian și „moralistul sceptic” din tabletele argheziene*)

Dincolo de alura de publicistică agreabilă, dictată de plăcerea de a scrie a celor doi scriitori, transpare, la G. Călinescu, talentul caricatural, ironia, umorul, trecerea de la pamflet la polemică, dialogul fictiv, jocul teatral, morala pedagogică, în *contrapunct* cu scriitura lui T. Arghezi și morala ipocrită, mefistofelică, vitriolarea subiectului, satira violentă. Ulterior, articolele celor doi publiciști vor apărea în volum, cu titluri ilustrative și oarecum corespondente: G. Călinescu, *Pseudojournal de moralist* (1973), și T. Arghezi, *Manual de morală practică* (1946).

Paralela în *contrapunct* se extinde și pentru scriirile lui La Bruyère, comparativ cu cele ale lui Călinescu. Pentru aceasta,

---

⁶³ Daniel Cristea - Enache, *Cronica mizantropului*, *Cultura*, nr. 47, 9 noiembrie, 2006

mai întâi am făcut o selecție a titlurilor și *caracterelor* lui La Bruyère, în număr de 30, comparabile cu titluri ale lui Călinescu (în număr de 55), din publicistică (1927-1964), ce pot susține un astfel de demers analitic dublu orientat. Am analizat, apoi, ca fiind ilustrative pentru tipurile de demers moralist – critic, două articole pe teme comune, întâlnite în scrierile celor doi scriitori, cum ar fi: La Bruyère - *Despre femei* și *Despre inimă* și G. Călinescu – *Despre femeie* și *Despre inimă*.

Călinescu, în articolul *Despre inimă*, sedus de simpatia nutrită pentru La Bruyère și pentru opera acestuia, evidențiază, în spiritul ei, câteva sintagme românești construite în jurul cuvântului *inimă*. Explică ce este un „om cu inimă” și un altul care „nu are inimă”, precum și ce înseamnă a muri de „inimă rea”. Cei doi moralști se completează la distanță în timp pentru că *moravurile* și *caracterele* sunt perene.

În ultimul subcapitol, III.4 - „*Ochiul estetului*” în *publicistică*, prin analiza noastră observăm că o altă ipostază a profilului călinescian, așa cum rezultă acesta din publicistică, rezonază în descrierile erudite de arhitectură din scrierile sale literare, completând imaginea multiplu fațetată a scriitorului. Din această perspectivă, Călinescu este un tehnician sobru, motivează omul într-o *ordine peisagistică*, abordează cu amplitudine interpretativă ideea de arhitectură, monumental, patrimoniu cultural arhitectonic și civic, axă tradițional-identitară; descrie competent orașele vechi românești, încărcate de istorie arhitecturală, subliniind armonia greco-latină a monumentelor, construiește vizionar orașe noi (în special capitala București), după noi reguli artistice, și face schițe cu precizie științifică. În cercetarea noastră există o analiză a acestor articole și scrieri ale trecutului, călinesciene, cu scopul de a demonstra actualitatea de viziune a scriitorului cu privire la

importanța și păstrarea patrimoniului din spațiul arhitectural peisagistic românesc, proiectat în modernitate.

Pledoaria sa pentru înalt, profund, etern, este o viziune ce se dovedește actuală. Publicistul prevede că *nu peste mult timp cititorul va respecta candoarea marmurii și limpezimea sticlei, iar el, cu pași vrăjiți, va călca pe străzile viitorului*. Privind înapoi, am putea spune că aceasta este perioada când în România și în București s-au zidit sau au fost finalizate cele mai frumoase și solide edificii, cu un stil arhitectonic aparte, ce pot fi admirate și astăzi în plenitudinea lor. Prin urmare, *cetatea*⁶⁴ visată de autor s-a dovedit a fi durabilă doar prin *monumental*, și se transformă într-o realitate care rămâne, prin înfrângerea sistematică a efemerului.

În ceea ce privește aportul de originalitate al cercetării noastre, credem că informațiile, analizele și ideile enunțate și demonstrate aici se întrepătrund constant cu datele cunoscute deja. De altfel, nu există un studiu sistematic și monografic pornind de la publicistul călinescian și nu de la creatorul de studii critice și de texte literare. Iar teza noastră trasează datele principale ale unui astfel de demers.

Ca permanențe ale metodologiei de lucru abordate în acest studiu au fost contrapunctul, paralela, comparația, prin aceea că am adus constant spre analiză, față în față, opinii critice din epoci diferite (de pildă, subcapitolul dedicat mecanismului de sancționare a abaterilor de la ideologia comunistă), contestările, atacurile și răspunsurile publicistului în polemica vremii; apoi, am analizat articolele călinesciene din perspectiva afinităților s(elective); similar, am conturat o schiță pentru un posibil glosar critic anticălinescian; pentru portret și autoportretul călinescian

---

⁶⁴ Vezi Daniel Gălățanu, *La cité dans la poésie française de Baudelaire à Apollinaire*, Editura University Press, Galați, 2009

am făcut uz de principiul consacrat al *oglinzilor paralele*; am acordat spații interpretative ample aspectelor de *duplicitate* și *dilemă*, și în primul rând dualismului *mizantropie – optimism*.

În cercetarea noastră, am identificat, în instrumentele de lucru folosite de către istorici literari consacrați, câteva erori de datare și alte inadvertențe, precum și mici detalii neconsemnate. În acest sens, am propus unsprezece puncte de erate și observații, toate menite a corecta și completa informațiile care au circulat, până acum, ca atare, și care au fost preluate în studii de specialitate în pofida faptului că erau, în mare măsură, eronate.

În demersul propus am demonstrat, ilustrând cu argumente din publicistica literară călinesciană, faptul că și *publicistul* Călinescu poate fi văzut, fără rezerve, ca un creator, indiferent de tipul de text scris, articolele sale urmând canonul unei *alte* literaturi. O demonstrație aprofundată, în acest sens, poate face obiectul unui studiu ulterior, căruia i-ar fi, neîndoios, de mare utilitate rezultatele cercetării noastre.

Prin toate aceste demonstrații argumentate în lucrare am arătat că publicistica lui George Călinescu devine *actuală* și este mereu *contemporană* cu epoca re-lecturilor ei. Ne vom opri întotdeauna la *esența* George Călinescu și-i vom urma aprecierea: „Memoria umanității nu suportă atâtea nume și se oprește la câteva esențe: Homer, Horațiu, Dante, Cervantes, Shakespeare, Balzac, Tolstoi, etc. care și ele se vor evapora sufocate de altele. Să ne mulțumim a lupta pentru frumos în slujba desăvârșirii omului, ca niște simpli meșteșugari anonimi. E cu puțință ca unul să învingă gravitația pământului și să treacă în

spațiul interstelar. Să avem răbdare ca artiști măcar ... șase mii de ani.”⁶⁵

Într-un articol dedicat lui Eminescu, din volumul *Cronicile optimistului*, G. Călinescu își exprimă magistral admirația pentru acesta. Astăzi, aceeași apreciere și nu alta s-ar potrivi atât de bine și pentru sine: „Inima lui bate sonor denunțând relele veacului dar și antagonismele încă posibile în viitor. Un geniu este, de plânge sau de râde, un gânditor care lasă o dâră sonoră de foc pe traiectoria lui cosmică dând o lecție de construcție umanității.”⁶⁶

Avem nevoie de referințe tradiționale, și de embleme culturale românești, precum *Publicistica lui G. Călinescu*, o integrală ce poate reforma conceptul de *publicistică* în cultura noastră, și care va fi un compact și fundamental răspuns la dilemele postmoderne, pentru că are, în timp, o „surdă și biruitoare rezistență.”⁶⁷

---

⁶⁵ George Călinescu, *Memorii, Contemporanul*, an XVIII, nr.20(866), 17 mai 1963, p.1, (*Cronica optimistului*), semnat G.Călinescu; Reprodus în George Călinescu, *Opere, Publicistica XI, (1963-1965)*, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2012, p.83

⁶⁶ George Călinescu, *Cronicile optimistului*, Editura Pentru Literatură, București, 1964, p. 442.

⁶⁷ Eugen Simion, *Eugen Simion comentează pe G. Călinescu*, Editura Recif, București, 1994

Bibliografie

Corpus I

Volume

1. Călinescu, George, *Aproape de Elada*, selecție și comentarii de Geo Șerban, Editura Capricorn, București, 1985
2. Călinescu, George, *Cronici literare și recenzii (1927-1932)*, vol. I, ediție de Andrei Rusu, 1991.
3. Călinescu, George, *Cronici literare și recenzii (1932-1933)*, vol. II (1992), ediție de Andrei Rusu, 1992.
4. Călinescu, George, *Cronicile optimistului*, Editura Pentru Literatură, București, 1964.
5. Călinescu, George, *Gâlceava înțeleptului cu lumea, Pseudojurnal de moralist*, (vol I și II), ediție coordonată de Geo Șerban, Editura Minerva, 1973-1974.
6. Călinescu, George, *Însemnări și polemici*, antologie realizată de Andrei Rusu, Editura Minerva, 1988.

7. Călinescu, George, *Opere, Publicistica, I (1920-1932)*, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2006.
8. Călinescu, George, *Opere, Publicistica, II (1933-1935)*, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2006.
9. Călinescu, George, *Opere, Publicistica, III (1936-1938)*, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2007.
10. Călinescu, George, *Opere, Publicistica, IV (1939)*, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2007.
11. Călinescu, George, *Opere, Publicistica, IX (1958-1959)*, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2010.
12. Călinescu, George, *Opere, Publicistica, VI (1946-1947)*, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2008.
13. Călinescu, George, *Opere, Publicistica, VII (1948-1955)*, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2009.
14. Călinescu, George, *Opere, Publicistica, VIII (1955-1957)*, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2009.

15. Călinescu, George, *Opere, Publicistica, X (1960-1962)*, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2010.
16. Călinescu, George, *Opere, Publicistica, XI (1963-1965)*, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2012.
17. Călinescu, George, *Opere, Publicistica, XII (Postume și inedite)*, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2012.
18. Călinescu, George, *Opere. Publicistica, V (1940-1946)*, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2008.
19. Călinescu, George, *Scrieri despre artă*, vol I și II, ediție alcătuită de George Muntean, Editura Meridiane, București, 1968.
20. Călinescu, George, *Scriitori străini*, antologie de Vasile Nicolescu și Adrian Marino, Editura Pentru Literatură Universală, București, 1967.
21. Călinescu, George, *Studii și comunicări*, culegere, cuvânt înainte și note de Al.Piru, Editura Tineretului, București, 1966.
22. Călinescu, George, *Ulysse*, ediție îngrijită de Geo Șerban, Editura Pentru Literatură, București, 1967

Periodice

1. Călinescu, George, *Agitație culturală, Națiunea*, an.III, nr.691, 18 iulie 1948, p.2.
2. Călinescu, George, *Amatorul literar, Adevărul literar și artistic*, an.XVIII, seria a III-a, nr.884, 14 noiembrie 1937, p.9.
3. Călinescu, George, *A mătura și a construi, Națiunea*, nr.298, 21 martie, 1947.
4. Călinescu, George, *Am primit cartea de membru, Națiunea*, an.III, nr.731, 3 sept.1948, p.1.
5. Călinescu, George, *Arheologie, Contemporanul*, an.XII, nr.32, (566), 9 august 1957, p.1,2
6. Călinescu, George, *Arhitectură, Adevărul literar și artistic*, nr.786, 29 decembrie, 1935
7. Călinescu, George, *Ascensiune, Gândirea* an VIII, nr.5, mai 1928, p.193-195, semnat G.Călinescu.
8. Călinescu, George. *Autofișă, Națiunea II*, nr.500, 1 decembrie 1947, p.9.
9. Călinescu, George, *Autori și critici, Contemporanul*, nr.36 din 6 septembrie, 1957.
10. Călinescu, George, *A vorbi despre tine, Lumea*, nr.25, 17 martie, 1946.
11. Călinescu, George, *B. Jordan „Normaliștii; George*

- Magheru*, „*Poezii Antipoetice*”, *Adevărul literar și artistic*, an XII, seria II, nr.636, 12 februarie 1933, p.7.
12. Călinescu, George, *Blestemele domnului Arghezi*, *Adevărul literar și artistic*, an. XIV, seria a II-a, nr.738, 27 ianuarie 1935, p.8.
13. Călinescu, George, *Breviar de psihologie*, *Lumea*, an I, nr.27, 31 martie, 1946, p.8
14. Călinescu, George, *București*, *Contemporanul* nr.27, din 5 iulie, 1957.
15. Călinescu, George, *Bunuri comunale*, *Ecoul*, nr.241, 1944.
16. Călinescu, George, C. Banu, „*Grădina lui Glaucon sau manualul bunului politician*”, III, p. 1099
17. Călinescu, George, C. Stere „*Hotarul*”, *Adevărul literar și artistic*, an XII, seria II, nr.636, 12 februarie 1933, p.7.
18. Călinescu, George, *Cactusul*, *Contemporanul*, an XIX, nr.47(945), 20 noiembrie1964, p.1.
19. Călinescu, George, *Capacitatea de ură*, *Jurnalul literar și artistic*, nr.46, 12 noiembrie 1939, p.4, rubrica *Cronica mizantropului*; semnat Aristarc.
20. Călinescu, George, *Caracter și prudență*, *Națiunea* I. nr.51, 24 mai 1946.
21. Călinescu, George, *Caragiale anecdotist*, *Jurnalul literar*, an I, nr.3, 15 ian, 1939, p.2 („*Documente. Istorie literară*”), semnat G.Călinescu.

22. Călinescu, George, *Clasic și modern, Contemporanul*, 5 aprilie 1957, nr.14 (548), p.1
23. Călinescu, George, *Călătorie de studii I, Contemporanul* nr.15, din 18 aprilie, 1958.
24. Călinescu, George, *Călătorie de studii II, Contemporanul* nr.16, din 25 aprilie, 1958.
25. Călinescu, George, *Călătorie de studii III, Contemporanul* nr.25, din 27 iunie, 1958.
26. Călinescu, George, *Călătorie de studii IV, Contemporanul* nr.26, din 4 iulie, 1958.
27. Călinescu, George, *Călătorie de studii V, Contemporanul* nr.27, din 11 iulie, 1958;.
28. Călinescu, George, *Câteva instrucțiuni, Națiunea*, an.III, nr.554, 2 februarie 1948, p.2, semnat G. Călinescu.
29. Călinescu, George, *Ce este realismul?, Contemporanul*, nr.31, 4 august, 1961.
30. Călinescu, George, *Ce facem de Paști?, Adevărul literar și artistic*, XII, seria II, nr.645, 16 aprilie 1933, p.12.
31. Călinescu, George, *Classicisme, romantisme, baroque, Secolul 20*, nr.6, 1969, p.25 - în limba franceză de Liliana Țopa.
32. Călinescu, George, [*Comemorarea lui Dante*], *Roma* an. I, nr.5, mai 1921, p.7.
33. Călinescu, George, *Comentariu la „Șun”. Problemă de istorie*

literară, Vremea, an.VXI, nr.756, 2iulie 1944, p.1,2, semnat G.Călinescu

34. Călinescu, George, *Conștiința profesională, Adevărul literar și artistic*, an XII, seria II, nr.636, 12 februarie 1933, p.8 (*Cronica mizantropului*), semnat AI.
35. Călinescu, George, *Conversația, Jurnalul literar*, I, nr.27, 2 iulie 1939, p.4, rubrica *Cronica mizantropului*; semnat Aristarc.
36. Călinescu, George, *Cosițele femeii, Adevărul literar și artistic*, an XI, seria a II-a, nr.602, 19 iunie, 1932, p.6 („Moda”), semnat „Dandy”.
37. Călinescu, George, *Critica și justiția sau polemică cu pistoale, Adevărul literar și artistic*, X, seria II, nr.574, 6 decembrie 1931, p.1.
38. Călinescu, George, *Cu optimism aprins, Contemporanul*, anul XV, nr.4 (693), 22 ianuarie 1960, p.1-2, semnat G. Călinescu.
39. Călinescu, George, *Cum scrie d. profesor D. Nichita, Adevărul literar și artistic*, XVIII, nr.874, 5 sept.1937, p.3.
40. Călinescu, George, *Cum scriu unii profesori, Adevărul literar și artistic*, XVIII, nr.873, 29aug. 1937, p.3.
41. Călinescu, George, *Cum se închiriază camerele la Techirghiol, Adevărul literar și artistic*, an XII, seria II, nr.659, 23iulie 1933, p.8.
42. Călinescu, George, *Cuvântul deputatului Gheorghe*

- Călinescu, Scânteia*, an XXXI, nr.5514, luni 30 aprilie 1962, p.6.
43. Călinescu, George, *Datoria criticii, Contemporanul*, an.III, nr.104, 24 septembrie 1948, p.4, semnat G.Călinescu.
44. Călinescu, George, *David și Goliath, Adevărul literar și artistic*, an.XVIII, seria a III-a, nr.868, 25 iulie 1937, p.18 (*Cronica mizantropului*), semnat Aristarc.
45. Călinescu, George, *Democrația parlamentară, Națiunea I*, 184, 30 Oct.1946, p.1.
46. Călinescu, George, *Despre avariție, Contemporanul*, an.XII, nr.7 (541), 15 februarie 1957, p.1,4
47. Călinescu, George, *Despre biografie, Contemporanul*, nr.4, 31 ianuarie, 1958.
48. Călinescu, George, *Despre critică și critici, Sinteza*, an I, nr.3-4, iunie-iulie 1927, p.29.
49. Călinescu, George, *Despre femeie, Adevărul literar și artistic*, an.XIV, seria a II-a, nr.782, 1 decembrie 1935, p.8. (*Cronica mizantropului*), semnat Aristarc.
50. Călinescu, George, *Despre mizantropie, Contemporanul* nr.8 din 22 feb.1957.
51. Călinescu, George, *Despre ratare, Adevărul literar și artistic*, an XIX, seria a III-a, nr.904, 3 aprilie 1938, p.18.
52. Călinescu, George, *Despre ușieri, impiegați și birouri publice, Adevărul literar și artistic*, XII, seria II, nr.640, 12 martie 1933,

- p.8, rubrica *Cronica mizantropului*. semnat Al.
53. Călinescu, George, *Dialog cu un „intelectual”*, *Tribuna poporului*, an I, nr.92, 20 decembrie 1944, p.1, semnat G.Călinescu.
54. Călinescu, George, *Din carnetul unui critic*, *Universul literar*, XLIV, nr.28, 8 iulie 1928, p.453, („Cronica literară”), semnat G.Călinescu.
55. Călinescu, George, *Discuții estetice*, *Contemporanul*, an.III, nr.108, 22 octombrie 1948, p.5-8 semnat G. Călinescu.
56. Călinescu, George, *Dr. Petru Groza*, *Națiunea I*, 207, 25 noiembrie 1946, p.1-3.
57. Călinescu, George, *Duelistul*, *Adevărul literar și artistic*, XI, seria II, nr.610, 14 august 1932, p.6.; semnat Ovidius.
58. Călinescu, G.eorge, *Economia gratuitului*, *Ecoul*, nr.244, 1944.
59. Călinescu, George, *Ecourile mării*, *Contemporanul*, nr.33, 12 august, 1960.
60. Călinescu, George, *Eliberarea de frica burgheză*, *Națiunea II*, nr.494, 15 noiembrie 1947, p.1.
61. Călinescu, George, *Eram bărbatul care...*, *Contemporanul*, nr.10, 13 martie 1959.
62. Călinescu, George, *Esența realismului*, *Contemporanul*, an XV, nr.5 (694), 29 ianuarie 1960, p.1-2 (*Cronica optimistului*), semnat G. Călinescu.

63. Călinescu, George, *Examene, Jurnalul literar*, an.I, nr.28, 9 iulie 1939, p.4, rubrica „*Cronica mizantropului*”; semnat Aristarc.
64. Călinescu, George, *Examene, Lumea*, an.I, nr.13, 20 decembrie 1945, p.12.
65. Călinescu, George, *Examenele de bacalaureat, Adevărul literar și artistic*, XII, seria II, nr.657, 9 iulie 1933, p.8 rubrica *Cronica mizantropului*, semnat Aristarc.
66. Călinescu, George, *Extemporal, Lumea*, II, nr.26, 24 martie, 1946, p.8.
67. George Călinescu, *Fals jurnal, Lumea*, nr.15, 6 ianuarie, 1946.
68. Călinescu, George, *Farmacista mea, Adevărul literar și artistic*, an.XII, seria II, nr.672, 22 octombrie 1933, p.7-8 (*Cronica mizantropului*), semnat Aristarc.
69. Călinescu, George, *Faza monumentalului, Viața literară*, an.III, nr.93, 10 noiembrie 1928, p.1-2, semnat G. Călinescu.
70. Călinescu, George, *Filosofia muncii, Națiunea* III, nr.730, 2 septembrie 1948, p.1.
71. Călinescu, George, *Forțe neîntrebuințate în viața socială, Dimineața*, 15 dec. 1920.
72. Călinescu, George, *Frica de monumental, Jurnalul literar*, an.I, nr.5, 29 ianuarie, 1939, p.4 (*Cronica mizantropului*), semnat Aristarc.

73. Călinescu, George, *Gânduri autumnale*, *Contemporanul*, nr.44, 1 noiembrie, 1963.
74. Călinescu, George, *Generație vindicativă*, *Adevărul literar și artistic*, XIII, seria II, nr.725, 28 octombrie 1934, p.8, rubrica *Cronica mizantropului*, semnat Aristarc.
75. Călinescu, George, *Enescu*, *Contemporanul*, an XIII, nr.36 (622), 12 septembrie 1958, p.1 („Cronica optimistului”), semnat G.Călinescu.
76. Călinescu, George, *Gusturi feminine*, *Adevărul literar și artistic*, an XVIII, seria a III-a, nr.858, 16 mai 1937, p.14.
77. Călinescu, George, *Iași: strada Toma Cosma*, *Vremea*, XV, nr.719, 10 octombrie 1943.
78. Călinescu, George, *Iașu*, *Jurnalul Literar*, nr.507, 26 noiembrie 1939, p.2-3, semnat G. Călinescu.
79. Călinescu, George, *Iașul de altădată*, *Adevărul literar și artistic*, an XIX, seria a III-a, nr.903, 27 martie 1938, p.11, (*Cronica mizantropului*) semnat Aristarc.
80. Călinescu, George, *Iașul*, *Jurnalul literar*, an.I, nr.22, 28 mai 1939, p.4. (*Cronica mizantropului*) semnat Aristarc.
81. Călinescu, George, *Iașul*, *Tribuna poporului*, an I, nr.69, 23 noiembrie 1944, p.1 semnat G.Călinescu.
82. Călinescu, George, *Îl face mama inginer*, *Națiunea*, an. II, nr.412, 10 august 1947, p.1, semnat G. Călinescu.
83. Călinescu, George, *În scris sau oral?*, *Națiunea*, an.III,

- nr.748, 23 septembrie 1948, p.1, semnat G. Călinescu.
84. Călinescu, George, *În tren, Adevărul literar și artistic*, an XVIII, seria a II-a, nr.867, 18 iulie 1937, p.18 (*Cronica mizantropului*), semnat Aristarc.
85. Călinescu, George, *În tren, Jurnalul literar*, an I, nr.25, 18iunie1939, p.4 , *Cronica mizantropului*, semnat Aristarc. Reluat în *Iașul*, an VIII, nr.378, 25 iunie 1939, sub același pseudonim.
86. Călinescu, George, *Insinuații absurde, Națiunea*, an.I, nr.53, 26 mai 1946, p.1, semnat G.Călinescu.
87. Călinescu, George, *Instrucții pentru cercetători, Jurnalul literar*, an.I, nr.3, 15 ianuarie 1939, p.1-2 semnat G.Călinescu.
88. Călinescu, George, *Între portret și anecdotă, Vremea*, III, nr.110, 17 aprilie 1930, p.6.
89. Călinescu, George, *Ionel Teodoreanu, Gândirea*, an VIII, nr.1, ianuarie 1928, p.32-35, semnat G. Călinescu.
90. Călinescu, George, *Jules Verne și literatura pentru copii, Contemporanul*, nr.45, 14 noiembrie,1958.
91. Călinescu, George, *La băi, Adevărul literar și artistic*, an XIV, seria all-a,nr.765, 4 august 1935, p.8 (*Cronica mizantropului*), semnat Aristarc.
92. Călinescu, George, *La Iași ,Națiunea*, an.I, nr.57, 31 mai 1946, p.1, semnat G.Călinescu.

93. Călinescu, George, *La o despărțire*, Roma, nr.3, 1933.
94. Călinescu, George, *La plaje*, *Adevărul literar și artistic*, an XII, seria II, nr.660, 30 iulie 1933, p.8 (*Cronica mizantropului*), semnat Aristarc.
95. Călinescu, George, *La un portret a lui George Enescu*, *Adevărul literar și artistic*, X, seria a II-a, nr.569, 1 noiembrie 1931, p.1, semnat G. Călinescu.
96. Călinescu, George, *Limba noastră*, *Adevărul literar și artistic*, XV, seria II, nr.795, 1 martie 1936, p.10 (*Cronica mizantropului*), semnat Aristarc.
97. Călinescu, George, *Literatura nouă*, *Adevărul literar și artistic*, an.XII, seria II, nr.676, 19 noiembrie 1933, p.7 (*Cronica mizantropului*), semnat Aristarc.
98. Călinescu, George, *Lucruri de îndreptat*, *Națiunea* III, nr.534, 9 ianuarie 1948, p.1.
99. Călinescu, George, *Lucruri eterne*, *Adevărul literar și artistic*, XVIII, seria III, nr.859, 23mai 1937, p.11 (*Cronica mizantropului*), semnat Aristarc.
100. Călinescu, George, *Luna cărții*, *Contemporanul*, an. X, nr.49, 9 decembrie 1955, p.1. (*Cronica optimistului*), semnat G.Călinescu.
101. Călinescu, George, *Lupta cu moșierii - lupta cu natura*, *Națiunea* III, 765, 13 oct.1948, p.1.
102. Călinescu, George, *Lupta intelectualului pentru progres și*

- pace, Națiunea*, an III, nr.733, 9 septembrie 1948, p.1.
103. Călinescu, George, *M.Ralea, Jurnalul literar*, an I, nr.8,19 februarie 1939, p.1, semnat G. C.
104. Călinescu, George, *Mahalașism, Adevărul literar și artistic*, an XI, seria a II-a, nr.601, 12 iunie 1932, p.8 (Însemnări), semnat G.Călinescu.
105. Călinescu, George, *Materialism și idealism, Națiunea III*, 741, 15 sept.1948, p.1.
106. Călinescu, George, *Maxim Gorki, Contemporanul*, nr. 14 din 11 aprilie 1958.
107. Călinescu, George, *Meditații fotografice, Contemporanul* an XVIII, nr.21(867), 24 mai, 1963, p.1-2.
108. Călinescu, George., *Memorii, Adevărul literar și artistic*, an XV, seria a II-a, nr.797, 15 martie 1936, p.10.
109. Călinescu, George, „*Metafizica de buzunar*”, V.850 (1127) *Lumea*, an.II, nr.31, 5mai1946, p.8, semnat *Aristarc*.
110. Călinescu, George, *Mihail Dragomirescu, Viața literară*, an.I, nr.38, 19 februarie 1927, p.3 (*Literatură străină*), semnat G. Călinescu.
111. Călinescu, George, *Mihail Dragomirescu, Adevărul literar și artistic*, an XVIII, seria a III-a, nr.861, 6 iunie 1937, p.3., semnat G.Călinescu.
112. George Călinescu, *Mihai D. Ralea, Politica* an.II, nr.586, 31decembrie 1927, semnat G. Călinescu.

113. Călinescu, George, *Mizantropia sanitară*, *Națiunea*, III, 816, p. 1, 1948.
114. Călinescu, George, *Mizantropie, păduchi, pureci*, *Lumea*, an. I, nr.7, 4 noiembrie 1945, p.8, (*Cronica mizantropului*), semnat Aristarc.
115. Călinescu, George, *Moda, Adevărul literar și artistic*, XV, seria a II-a, 818, 9 august 1936, p.8.
116. Călinescu, George, *Mondenitatea la băi, Adevărul literar și artistic*, an XII, seria II, nr.662, 13 august 1933, p.8 (*Cronica mizantropului*), semnat Aristarc.
117. Călinescu, George, *Muncitorii și intelectualii*, *Națiunea*, an.III, nr.595, 21 martie 1948, p.1 (*Cronica literară*), semnat G.Călinescu.
118. Călinescu, George, *Muncitorimea și cultura*, *Națiunea* III, 3 februarie 1949, p.1-3.
119. Călinescu, George, *Muzica ușoară*, *Contemporanul*, XIX, nr.40, 2 octombrie 1964, p.1, rubrica *Cronica optimistului*.
120. Călinescu, George, *N.lorga*, *Contemporanul*, an I, nr.11, 29 noiembrie 1946, p.1.
121. Călinescu, George, *N-ai carte, ai parte*, *Adevărul literar și artistic*, an.XV, seria a II-a, nr.796, 8 martie 1936, p.8.
122. G. Călinescu, *Nasc și la noi monumente!*, *Contemporanul*, an XI, nr.42 (524), 19 octombrie 1956, p.1,2 (*Cronica optimistului*), semnat G. Călinescu.

123. Călinescu, George, *Ne-am făcut datoria*, *Națiunea*, III, 868, 18 feb., 1949, p.1.
124. Călinescu, George, *Neseriozitate*, *Națiunea*, an. II, nr.356 din 6 iunie, 1947.
125. Călinescu, George, *Noi hecatombe*, *Adevărul literar și artistic*, an XII, seria a II-a, nr. 637, 19 febr., 1933, p.4 („Moda”), semnat „Dandy”.
126. Călinescu, George, *Note mizantropice*, *Vreamea*, XVI, 746, 23 aprilie 1944, p.1.
127. Călinescu, George, *Noua presă*, *Națiunea* III, nr.743, 17 septembrie 1948, p.1, semnat G.Călinescu.
128. Călinescu, George, *Nu te canoni*, *Națiunea an.II*, nr.237 din 5 ianuarie, 1947.
129. Călinescu, George, *Nu urâm pe nimeni*, *Națiunea*, I, nr.72, 20 iunie 1946, p. 1.
130. Călinescu, George, *O mare aliată ancestrală*, *Adevărul literar și artistic*, an X, seria a II-a, nr.599, 29 mai, 1932, p.6 („Moda”), semnat „Dandy”.
131. Călinescu, George, *O vizită la Pantalone de'Bisognosi*, *Gândirea*, an VIII, nr.6-7, iunie-iulie 1928, p.295-297, semnat G. Călinescu.
132. Călinescu, George, *Observații mărunte*, *Lumea* nr.33, 19 mai, 1946.
133. Călinescu, George, *Ochii și sprâncenele*, *Adevărul literar și*

- artistic*, an XI, seria a II-a, nr.603, 29 iunie, 1932, p.6 („Moda”), semnat „Dandy”.
134. Călinescu, George, *Omul de caracter*, *Ecoul*, II, 256, 6 sept. 1944, p.1.
135. Călinescu, George, *Omul nou*, *Națiunea* II, 512, 15 dec.1947, p.3.
136. Călinescu, George, *Opera culturală a Dimineții*, *Dimineața*, 13 noiembrie 1933.
137. Călinescu, George, *Orașe I*, *Contemporanul* nr.28, din 12 iulie, 1957.
138. Călinescu, George, *Orașe II*, *Contemporanul* nr.29, din 19 iulie, 1957.
139. Călinescu, George, *Ovid Densusianu. Treizeci și cinci de ani de învățământ*, *Adevărul literar și artistic*, nr.626, 4 decembrie 1932, p.7
140. Călinescu, George, *Până în satul lui Brâncuși*, *Contemporanul*.nr.30, 1957.
141. Călinescu, George, *Pantalonii femeilor*, *Națiunea*, II, 263, 8 ianuarie 1947, p. 1.
142. Călinescu, George, *Părerii și resentimente*, *Viața literară*, II, nr.65, 10 decembrie 1927, p. 1.
143. Călinescu, George, *Partizanii lor*, *Națiunea*, an.I, nr.83, 3 iulie 1946.
144. Călinescu, George, *Patriotism*, *Adevărul literar și artistic*,

- XV, seria II, nr.814, 12 iulie 1936, p.10, rubrica Cronica mizantropului, semnat Aristarc.
145. Călinescu, George, *Patriotismul nostru*, *Contemporanul*, nr.34 din 23 august, 1957.
146. Călinescu, George, *Pedepse, Adevărul literar și artistic*, XIII, seria a II-a, 686, 28 ianuarie 1934, p.8.
147. Călinescu, George, *Pentru o nouă metodă de lucru în Universitate*, *Națiunea III*, 843, 19 ian.1949, p.1-3.
148. Călinescu, George, *Perfecțiunea în artă*, *Contemporanul*, nr.38, 16 septembrie, 1960.
149. Călinescu, George, *Portretul scriitorului, Adevărul literar și artistic*, an.XIX, seria a III-a, nr.914, 12 iunie 1938, p.18 („Cronica mizantropului”), semnat Aristarc.
150. Călinescu, George, *Poșta redacției, Jurnalul literar*, nr. 46, 12 noiembrie 1939, p.4.
151. Călinescu, George, *Pregătirea ideologică*, *Națiunea III*, 681, 8 iulie 1948, p.1.
152. Călinescu, George, *Prejudecăți capitaliste*, *Națiunea II*, 327, 27 aprilie 1947, p.1.
153. Călinescu, George, *Premiile Academiei Române, Adevărul literar și artistic*, an XII, seria II, nr.652, 4 iunie 1933, p.8 („Cronica mizantropului”), semnat Aristarc.
154. Călinescu, George, *Prieteni italieni*, *Contemporanul*, an XII, nr.39 (573), 27 septembrie 1957, p.1,7 (*Cronica*

- optimistului*), semnat G.Călinescu.
155. Călinescu, George, *Profesorii mei: Densusianu, Contemporanul*, an XIX, nr.42 (940), 16 octombrie 1964, p.1, (Cronica optimistului), semnat G. Călinescu.
156. Călinescu, George, *Program minimal, Adevărul literar și artistic*, XII, seria II, nr.637, 19 februarie 1933, p.10 rubrica *Cronica mizantropului*, semnat Al.
157. Călinescu, George, „*Progresul*” *Drapelului, Națiunea*, II, nr.496, 17 noiembrie 1947, p.1.
158. Călinescu, George, *Puțină estetică socialistă Contemporanul*, nr.32 (670), 14 august 1959, p.5
159. Călinescu, George, *Ramiro Ortiz, Ediția „Paradisul” dantesc, Adevărul literar și artistic*, an X, seria a II-a, nr.587, 6 martie 1932, p.7 .
160. Călinescu, George, *Ramiro Ortiz „«Fortuna Labilis», Storiadi un motivo poetico da Ovidio al Leopardi”*, *Sinteza* nr.3-4, iunie-iulie 1927, p.30, rubrica „*Miscellanea*” semnat G.Călinescu.
161. Călinescu, George, *Raportul asupra filosofiei, Națiunea*, an.III, nr.578, 1martie 1948, p.2 (Cronica literară), semnat G.Călinescu.
162. Călinescu, George, *Raportul asupra muzicii, Națiunea*, an.III, nr.572, 23 februarie 1948, p.2 (Cronica literară), semnat G.Călinescu.

163. Călinescu, George, *Raportul asupra revistelor, Națiunea*, an.III, nr.584, 8 martie 1948, p.2 (Cronica literară), semnat G.Călinescu.
164. Călinescu, George, *Reflexii după 23 August, Națiunea* III, 723, 25 august 1948, p.1.
165. Călinescu, George, *Refugiați care cerșesc, Tribuna poporului*, an.I, nr.58, 11 noiembrie 1944, p.1,3, semnat G. Călinescu.
166. Călinescu, George, *Rememorări, Națiunea*, an II, nr.527,25 decembrie1947, p.5-11, semnat G. Călinescu.
167. Șerban, Geo, G. Călinescu: *Restituiri*, III, *Luceafărul*, XII, nr.11, 15 mart.1969, p.6.
168. Călinescu, George, „*Sănducu*”, *Roman, Adevărul literar și artistic*, an XIV, seria a II-a, nr.766, 11august 1935; p.9-10 (*Cronica Literară*), semnat G.Călinescu.
169. Călinescu, George, *Să omorâm timpul, Națiunea*, an II, nr.238 din 7 ianuarie, 1947.
170. Călinescu, George, *Săptămâna cărții, Adevărul literar și artistic*, XIV, seria II, nr.754, 19 mai 1935, p.10 (*Cronica mizantropului*), semnat Aristarc.
171. Călinescu, George, *Scriitorul, Adevărul literar și artistic*, XVIII, seria III, nr.863, 20 iunie 1937, p.11 (*Cronica mizantropului*), semnat Aristarc.
172. Călinescu, George, *Sfârșit de vilgiatură, Adevărul literar și*

- artistic*, an XII, seria II, nr.666, 10 septembrie 1933, p.8
(*Cronica mizantropului*), semnat Aristarc.
173. Călinescu, George, *Smeul, Națiunea*, an II, nr.406, 3 august, 1947.
174. Călinescu, George, *S-o luăm de la epidermă, Adevărul literar și artistic*, an XI, seria a II-a, nr.601, 12 iunie, 1932, p.6 („Moda”), semnat „Dandy”.
175. Călinescu, George, *Specialiștii, Adevărul literar și artistic*, XVIII, seria III, nr.845, 14 februarie 1937, p.14, rubrica *Cronica mizantropului*, semnat Aristarc.
176. Călinescu, George, *Spirit constructiv, Adevărul literar și artistic*, nr.824, 1936.
177. Călinescu, George, *Stimulentul vitrinelor, Adevărul literar și artistic*, an X, seria a II-a, nr.600, 5 ian.1932, p.6 („Moda”), semnat Dandy.
178. Călinescu, George, *Studente, Adevărul literar și artistic*, XIX, seria III, nr.911, 22 mai 1938, p.18, rubrica *Cronica mizantropului*, semnat Aristarc.
179. Călinescu, George, *Sub masca lui Vasile Pârvan, Gândirea*, an VII, nr.9, septembrie 1927, p.212-215, semnat G.Călinescu.
180. Călinescu, George, *Sub masca lui Vasile Pârvan, Sinteza* nr.3-4, iunie-iulie 1927, p.35, semnat G. Călinescu, *fost membru al Școalei Române din Roma*.

181. Călinescu, George, *60 de ani de la moartea lui Bolintineanu, Adevărul literar și artistic*, XI, nr.612, 28 aug.1933, p.8.
182. Călinescu, George, *Tekirghiol, Adevărul literar și artistic*, XI, seria a II-a, 607, 24 iulie 1932, p.6.
183. Călinescu, George, *Timpuri noi, Contemporanul*, an XVIII, nr.32 (878), 9 august 1963, p.1.
184. Călinescu, George, *Titu Maiorescu socialist, Contemporanul*, nr. 26 (872), 28 iunie 1963, p.7
185. Călinescu, George, *Tudor Arghezi, „Cimitirul Buna-Vestire”, Adevărul literar și artistic*, an XV. seria a II-a, nr.808, 31 mai 1936, p.9
186. Călinescu, George, *Un enciclopedist, Contemporanul*, an XII, nr.16(550), 5 aprilie 1957, p.1-2 și nr.17 (551), 26 aprilie 1957, semnat G.Călinescu.
187. Călinescu, George, *Un eveniment literar, Adevărul literar și artistic*, anXI, seria a II-a, nr.601, 12 iunie 1932, p.8, semnat Aristarh.
188. Călinescu, George, *Un fel de a înțelege muzica, Adevărul literar și artistic*, XV, seria II, nr.838, 27 decembrie 1936, p.4
189. Călinescu, George, *Un mizantrop, Adevărul literar și artistic*, XVIII, seria a III-a, 881, 24 octombrie 1937, p.17.
190. Călinescu, George, *Un oraș de graniță, Timișoara, Opoziția*,

- an I, nr.4, 3 noiembrie 1928, p.1-2, semnat G. Călinescu.
191. Călinescu, George, *Un primar cu mulți dușmani*, *Adevărul literar și artistic*, an.XII, seria a II, nr.651, 28 mai 1933, p.8 (*Cronica mizantropului*), semnat Al.
192. Călinescu, George, *Un răspuns*, *Națiunea*, an III, nr.548, 26 ianuarie, 1948, p.2, semnat G. Călinescu.
193. Călinescu, George, *Un sărbătorit: Ramiro Ortiz*, *Vremea*. nr.115, 1930.
194. Călinescu, George, *Unii ieșeni*, *Tribuna poporului*, an I, nr.47, 31 octombrie 1944, p.1,3 semnat G.Călinescu.
195. Călinescu, George, *Ură și prostie*, *Adevărul literar și artistic*, an XIV, seria a II-a, nr.744, 10 martie 1935, p.8 (*Cronica mizantropului*), semnat Aristarc.
196. Călinescu, George, *Ură, Viața românească*, an.XXV, nr.12, 15decembrie 1933, rubrica *Miscellanea*, p.29-33.
197. Călinescu, George, *V.I.Lenin*, *Națiunea* III, 845, 21 ianuarie 1949, p.1.
198. Călinescu, George, *Vasile Pârvan*, *Sinteza*, an I, nr.3-4, iunie-iulie 1927, p.35, semnat G. Călinescu, fost membru al *Școlii Române din Roma*.
199. Călinescu, George, *Vasile Pârvan*, *Universul literar*, an.XLIV,nr.26, 24 iunie 1928, p.414 (cu supratitlul pus de redacție: *După un an*), semnat G. Călinescu.
200. Călinescu, George, *Ziarul și revista în lupta pentru cultură*,

România literară, I, nr.38, 5 noiembrie 1932, p.1-2.

201. Călinescu, George, *Ziua cărții, Adevărul literar și artistic*, XII, seria II, nr.650, 21 mai 1933, p.10, rubrica *Cronica mizantropului*, semnat Al.
202. Călinescu, George, *Ziua Victoriei, Națiunea* III, 633, 10 mai 1948, p.1.

Corpus II

Volume

1. Alecsandri, Vasile, *Unor critici*, în vol. Vasile Alecsandri, *Poezii*, Editura Național, București, 1996.
2. Arghezi Tudor, *Manual de morală practică*, Editura Porto-Franco, Galați, 1993
3. Caragiale, Ion Luca, *Momente și schițe*, Editura Junimea, Iași, 1971
4. Cella Delavrancea, *Dintr-un secol de viață*, Editura Eminescu, 1988
5. Cioran, Emil. *Pe culmile disperării*, Editura Humanitas, București, 1998
6. Eliade, Mircea, *Încercarea labirintului*. Convorbiri cu Claude-Henri Racquet, Editura Humanitas, București, 2007, p.81
7. Eliade, Mircea, *Jurnal*, Editura Humanitas, București, 1993.

8. Eliade, Mircea, *Jurnal* (1941-1949), Editura Humanitas, București, 2004
9. Eliade, Mircea, *Mémoires*, vol.1-2, Editura Gallimard, Paris, 1980-1988
10. Eliade, Mircea, *Memorii: 1907-1960*, ed. și cuv.înainte de Mircea Handoca, vol.1-2, București, Humanitas, 1991.
11. Eminescu, Mihai, *Poezii*, Editura Minerva, București, 1971, p. 172
12. Gălățanu Daniel, *La cité dans la poésie française de Baudelaire à Apollinaire*, Editura University Press, Galați, 2009
13. Giovanni Papini, *Un om sfârșit*, Editura Cultura Națională, București, 1923, p.239
14. La Bruyère, *Caracterele sau moravurile acestui veac*, Editura pentru Literatură, 1968.
15. Marino, Adrian, *Viața unui om singur*, Editura Polirom, Iași, 2010.
16. Molière, *Le misanthrope*, Editura Paris; Garnier [s.a].
17. Molière, *Mizantropul: comedie în cinci acte în versuri*; versiune românească de Arghezi, Tudor. Editura Univers, București, 1972
18. Pesnot, Patrick. *Necunoscuți celebri - eroii de roman au existat cu adevărat*, Cartea Românească, București, 2002, p.130

19. Petrescu, Radu, *Catalogul mișcărilor mele zilnice. Jurnal. 1946-1951*, Editura Humanitas, București, 1999
20. Rousseau, Jean-Jacques, *Confesiuni. Visările unui hoinar singuratic*, vol.I-III, Editura Pentru Literatură, 1969
21. Sebastian, Mihail, *Cum am devenit huligan*, Editura Cultura națională, București, 1935
22. Sebastian, Mihail, *De două mii de ani...*, cu o prefață de Nae Ionescu, Editura Humanitas, București, 2006
23. Steinhardt, Nicolae, *Jurnalul fericii*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1995
24. Teofrast, *Caracterele*, în vol. I, La Bruyère, *Caracterele*, Editura Pentru Literatură,
25. București, 1966, p.23
26. Tolstoi, Lev. *Jurnal*, vol.-2, Editura Fundației Culturale Ideea Europeană, București, 2005

Dicționare

1. Anghelescu, Mircea, *Dicționar de termeni literari*, Editura Pentru Literatură, București, 1964.
2. Chihaiia, Lăcrămioara, *Dicționar enciclopedic*, Editura Cartier, București, 2004.
3. Chițimia, I.C., Dima Alexandru, *Dicționar cronologic al literaturii române*, Editura științifică și enciclopedică, București, 1969.
4. Hangiu, Ion, *Dicționarul presei literare românești (1790-2000)*, Editura Institutului Cultural Român, București, 2004.
5. Hangiu, Ion, *Presa românească de la începuturi până în prezent. Dicționar cronologic 1790-2007*, (Vol.I , 1790-1916), 2008.
6. Hangiu, Ion, *Presa românească de la începuturi până în prezent. Dicționar cronologic 1790-2007*, (Vol. II, 1917-1944), 2008.
7. Hangiu, Ion, *Presa românească de la începuturi până în prezent. Dicționar cronologic 1790-2007*, (Vol.III, 1945-1989), 2009.
8. Hangiu, Ion, *Presa românească de la începuturi până în prezent. Dicționar cronologic 1790-2007*, (Vol.IV, 1989-2007), 2009.

9. Hangiu, Ion, *Reviste și curente în evoluția literaturii române*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978.
10. Iorgu Iordan, *Dicționarul limbii române literare contemporane*, Editura Academiei Republicii Populare Române, București, 1957
11. Marino, Adrian, *Dicționar de idei literare*, Editura Eminescu, 1973
12. Păcurariu Dimitrie, *Dicționar de literatură română, Sciitori, reviste, curente*, Editura Univers, București, 1979
13. Pop, Ion, *Dicționar analitic de opere literare românești*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj Napoca, 1999
14. Popa, Marian, *Dicționar de literatură română contemporană*, Editura Albatros, 1971.
15. Răduică, Georgeta, Nicolin Răduică, *Dicționarul presei românești (1731-1918)*, Editura științifică, București, 1995.
16. Sasu, Aurel, *Dicționar biografic al literaturii române (A-L)*, Editura Paralela 45, 2006.
17. Simion, Eugen, *Dicționarul General al Literaturii Române*, vol. II (C/D), Ed.Univers Enciclopedic, București 2004.
18. Săndulescu Alexandru, *Dicționar de termeni literari*, Editura Academiei, București, 1976
19. Vinereanu Mihai, *Dicționar etimologic al limbii române*, Editura Alcor Edimpex, București, 2009

20. Queneau, Raymond. *Histoire des littératures, Encyclopédie de la Pléiade*, Editura Gallimard, Paris, 1956.

Istorii literare

1. Călinescu, George, *Istoria literaturii române de la origini pînă în prezent*, Editura Minerva, București, 1986
2. Crohmălniceanu, Ovid S., *Literatura română între cele două războaie mondiale*, Ed. Minerva, București, 1975.
3. Drimba, Ovidiu, *Istoria literaturii universale*, vol.I, II, Editura Saeculum, București, 2005
4. Lovinescu, Eugen, *Istoria literaturii române contemporane*, Editura Minerva, București, 1989.
5. Lovinescu, Monica, *O istorie a literaturii române pe unde scurte, 1960-2000*, Editura Humanitas, București, 2014.
6. Manolescu, Nicolae, *Istoria critică a literaturii române. 5 secole de literatură*, Editura Paralela 45, Pitești, 2008.
7. Marian Popa, *Istoria literaturii române de azi pe mâine*, vol. I, Fundația Luceafărul, București, 2001.
8. Negoîtescu, I., *Istoria literaturii române*, volumul I (1800-1945), Editura Minerva, București, 1991.
9. Opreșan, Ionel, *File de istorie literară*, Editura Albatros, 1972
10. Ungureanu, Cornel, *Istoria secretă a literaturii române*, Editura Aula, Brașov, 2007.

Bibliografie critică aplicată

În volume

1. Alecu, Viorel, *G. Călinescu și Jurnalul literar*, Editura Minerva, București, 1989.
2. Angelescu, S., *Portretul literar*, București, Editura Univers, 1985.
3. Antofi Simona, *Reevaluări critice și mutații canonice în dicționarele de literatură română: Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900 vs. Dicționarul General al Literaturii Române*, Analele Universității „Dunărea de Jos” din Galați, Fascicula XXIV, anul II, Editura Europolis, Galați, 2009
4. Balotă, Nicolae. *Glose Călinesciene, Labirint*, Ed. Eminescu, 1970.
5. Baltazar, Camil, *Evocări și dialoguri literare*, Editura Minerva, București, 1974.
6. Bălan, Ion Dodu, *G. Călinescu și elogiul publicisticii, Valori literare*, 1966.
7. Bălu, Ion, *Dincolo de timp*, în Ionel Opreșan, *G. Călinescu. Spectacolul personalității*, Editura Fundației Culturale Ideea Europeană, București, 2004

8. Bălu, Ion, *George Călinescu. Eseu despre etapele creației*, Editura Cartea Românească, București 1970.
9. Bălu, Ion. *G. Călinescu 1899-1965. Biobibliografie*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1975.
10. Bălu, Ion. *Opera lui G. Călinescu*, Editura Libra, București, 2001.
11. Bălu, Ion. *Viața lui G. Călinescu*, Editura Cartea Românească, 1981.
12. Biberi, Ion. *Lumea de mâine*, Editura Forum, București, 1945.
13. Călinescu, Alice-Vera, *Nu avea timp. Omul acesta era prea ocupat*, în Ionel Opreșan, *G. Călinescu. Spectacolul personalității*, Editura Vestala, București, 1999.
14. Cărtărescu, Mircea, *Postmodernismul românesc*, Editura Humanitas, București, 1979
15. Chișu, Lucian; Hanganu, Laurențiu. *Literatura în epoca totalitarismului*, Editura Printech, București, 2008.
16. Chițimia, Ion C., *A fost un om în sensul superior al cuvântului, un mare om..*, în Ionel Opreșan, *Spectacolul personalității. Dialoguri adnotate*, Editura Vestala, București, 1999.
17. Cioculescu, Șerban. *Amintiri*, Editura Eminescu, București, 1981.
18. Cioculescu, Șerban, *G. Călinescu*, în vol. *Variatăți critice*, Editura Pentru Literatură, 1966, p.1000

19. Cioculescu, Șerban, *Varietăți critice*, Editura Pentru Literatură, București, 1966.
20. Ciopraga, Constantin, *Personalitatea literaturii române*, Editura Princeps, Iași, 2007.
21. Constantinescu, Pompiliu, *Un profesor volubil*, în *Scrieri*, 2, Editura Pentru Literatură, București, 1967.
22. Cordoș Sanda, *Lumi din cuvinte. Reprezentări și identități în literatura română postbelică*, Editura Cartea Românească, 2012.
23. Cristea-Enache, Daniel, *G. Călinescu. Marele subiect*, în *Concert de deschidere*. Editura Fundației Culturale Române, București, 2001.
24. Crohmălniceanu, Ovid S., *Amintiri deghezate*, Editura Humanitas, București, 2012.
25. Crohmălniceanu, Ovid S., *Literatura română între cele două războaie mondiale*, vol.III, Ed. Minerva, București, 1975.
26. Damian, Sami, *Focare în romanul lui G. Călinescu*. Editura Cartea Românească, București, 1970.
27. Florescu, Nicolae, *Înapoi la Aristarc*, Editura „Jurnalul literar”, București, 2009.
28. Goldiș, Alex, *Critica în tranșee. De la realismul socialist la autonomia esteticului*, Editura Cartea Românească, 2011.
29. Ibrăileanu Garabet, *Studii literare*, Editura Minerva, București, 1979

30. Iliș, Florina, *Viața, opera și activitatea lui Adrian Marino*. Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2010.
31. Iorgulescu, Mircea, *Momentul Călinescu*, în *Ceara și sigiliul*, Editura Cartea Românească, București, 1982.
32. Ivașcu, George. *Confruntări literare*, Editura Eminescu, București, 1986, vol II.
33. Lovinescu, Monica, *Unde scurte* (Jurnal indirect), Editura Humanitas, București, 1990.
34. Maiorescu, Titu, *Critice*, Editura Minerva, 2005
35. Marino, Adrian. *Viața lui Alexandru Macedonski*, Editura pentru Literatură, București, 1966
36. Martin, Mircea. *G. Călinescu și „complexele” literaturii române*, Editura Paralela 45, Pitești, 2002, ediția a II-a.
37. Martinescu, Pericle, *Rousseau - Portret din profil* în vol. J.J. Rousseau, *Confesiuni I*, București, 1969.
38. Mecu, Nicolae, *Cronologie* în vol. Călinescu, George, *Opere. Publicistică*, I (1920-1932), Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2006.
39. Mecu, Nicolae, *G. Călinescu față cu totalitarismul*, Editura Dacia XXI, Cluj Napoca, 2011.
40. Mecu, Nicolae, *Note și comentarii*, în vol. George Călinescu, *Opere, Publicistica VII (1948-1955)*, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2009.

41. Mecu, Nicolae, *Note și comentarii*, în vol. George Călinescu, *Opere. Publicistică*, I (1920-1932), Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 2006.
42. Mecu, Nicolae. *G. Călinescu și contemporanii săi – corespondență primită -II*, Editura Minerva, col. *Documente literare*, București, 1987.
43. Merișanu, Nicolae; Taloș, Dan, *Antologia rușinii după Ierunca, Virgil*. Editura Humanitas, București, 2009.
44. Micu, Dumitru, *G. Călinescu între Apollo și Dionysos*, Editura Minerva, București, 1978.
45. Micu, Dumitru, *Mi-l alesesem drept guru ideal pe Călinescu*, în Oprișan, Ionel, *G. Călinescu. Spectacolul personalității. Dialoguri adnotate*. Editura Vestala, București, 1999.
46. Milea Doinița, *The Political Commandments and the Intellectuals in the Mirrors of the Text*, în vol. *Communication interculturelle et littérature*, nr.2, Editura Europlus, Galați, 2009
47. Muntean, George, *A fost un om chinuit de activității vremii*, în I. Oprișan, *G. Călinescu. Spectacolul personalității*, Editura Vestala, București, 1999.
48. Muntean, George, *Călinescu și artele*, în vol. George Călinescu, *Scrieri despre artă*, Editura Meridiane, București, 1968.

49. Nane, Lili Carmen, *Dimensiunea apolinică și componenta creatoare a publicisticii călinesciene*, în vol. *Studii umaniste și perspective interculturale: cercetări ale doctoranzilor în filologie*, Editura Universității Petru Maior, Târgu Mureș, 2011, pp. 290-296
50. Nane, Lili Carmen, *G.Calinescu`s journalistic discourse before and after 1944. Ideological re-configuration*, în vol. *Procedia-Social and Behavioral Sciences* 63, 2012, pp. 317-324
51. Nane, Lili Carmen, *G.Călinescu, un altfel de portret*, în vol. *Critical discourse and linguistic variation. New investigation perspectives: receptions, analyses, openings*, Editura Universității „Ștefan cel Mare”, pp. 196-201
52. Nane, Lili Carmen, *Urbanism and Arhitecture in the Journalistic Work of G.Călinescu, Writer and Social Observer*, în vol. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* ,Volume 92, 2013, pp.606-611
53. Negrici, Eugen, *Iluziile literaturii române*, Cartea românească, București, 2008.
54. Opreșan, Ionel, *G. Călinescu. Spectacolul personalității. Dialoguri adnotate*, Editura Vestala, București, 1999.
55. Opreșan, Ionel, *Viața lui G. Călinescu*, Editura Cartea Românească, București, 1981.

56. Papadima, Ovidiu, *A fost unul dintre spiritele uriașe ale culturii noastre*, în vol. Ionel Opreșan, G. Călinescu. *Spectacolul personalității. Dialoguri adnotate* Editura Vestala, București, 1999.
57. Papadima, Ovidiu, *Călinescu și noi ceilalți*, în vol.13 *Rotonde*, Editura Muzeul literaturii române, București, 1976.
58. Paul Cornea, Daniel Cristea - Enache, *Ce a fost - Cum a fost. Paul Cornea de vorbă cu Daniel Cristea-Enache*, Editura Cartea Românească, București, 2013.
59. Pillat, Dinu, G. *Călinescu în conștiința literară a contemporanilor*, Editura Albatros, București, 1999.
60. Pillat, Dinu, G. *Călinescu, Mozaic istorico-literar-secolul XX*, Editura Pentru Literatură, București, 1969.
61. Pillat, Monica, Cioculescu, Barbu, *Povestind despre atunci*, Editura Humanitas, București, 2012.
62. Piru, Alexandru, *Analize și sinteze critice*, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1973
63. Piru, Alexandru, G. Călinescu, *Puțină estetică socialistă*, în *Literatura nouă*, Editura Scrisul românesc, Craiova, 1972.
64. Piru, Alexandru, *Reeditarea unei opere fundamentale*, în vol. Călinescu, George, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Editura Minerva, București, 1986.
65. Pruteanu, George. *Feldeința călinesciană*, Editura Andrei Șaguna, 2001.

66. Rosetti, Alexandru, *Călătorii și portrete*, Editura Sport-turism, București, 1977.
67. Rosetti, Alexandru, *Cartea albă*, Editura Minerva, București, 1970.
68. Rusu, Andrei, *Însemnări și polemici*, Editura Minerva, București, 1988.
69. Sălcudeanu, Nicoleta, *G. Călinescu și a cincea esență*, în *Asupra criticei de azi*, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2011.
70. Sălcudeanu, Nicoleta, *Revizuire și revizionism în literatura postcomunistă*, Editura Muzeului Național al Literaturii Române, București, 2013.
71. Săndulescu, Alexandru, *Constelații literare*, Editura Minerva, București, 1998.
72. Scarlat, Mircea, *Postfață la vol. G. Călinescu, Însemnări și polemici*, Minerva, București, 1988.
73. Selejan, Ana, *Literatura în totalitarism (1957-1958)*, Editura Cartea Românească, 1999.
74. Selejan, Ana, *Trădarea intelectualilor. Reeducare și prigoană*, Editura Cartea Românească, București, 2005.
75. Simion, Eugen, *Comentează pe G. Călinescu*, Editura Recif, București, nr. 64, 1994
76. Simion Eugen, *G. Călinescu, Fals jurnal*, Editura Fundației PRO, București, 1999.

77. Simion, Eugen, Grigor, Andrei, *Cronologia vieții literare românești*, vol.IV (1949-1950), Editura Muzeul Național al Literaturii Române, București, 2011
78. Simion, Eugen, *În ariergarda avangardei. Convorbiri cu Andrei Grigor*, Editura Curtea Veche, București, 2012.
79. Simion, Eugen, *Scriitori români de azi*, I-II, Editura Cartea Românească, 1974.
80. Sorohan, Elvira, *Călinescu în autoportret*, Editura Timpul, Iași, 2007.
81. Spiridon Vasile, *Literograme. Cuprinderi*, Editura All, București, 1993
82. Spiridon, Vasile, *Perna cu ace*, I, (*Din vremea obsedantului deceniu*), Editura Timpul, Iași, 2004.
83. Stănescu, Gabriel, *Nae Ionescu în conștiința contemporanilor săi*, Editura Criterion, București, 1998.
84. Șerban, Geo, G. Călinescu, *Aproape de Elada*, Editura Capricorn, București, 1985
85. Șerban, Geo, *Ulysse la țarm*, în vol. Călinescu, George. *Aproape de Elada*, București: Editura Capricorn, 1985.
86. Șerbu, Ieronim, *Vitrina cu amintiri*, Editura Cartea Românească, București, 1973.
87. Ștefănescu, Cornelia, G. Călinescu sau „seriozitatea glumei estetice”, Editura Jurnalul literar, București, 1996.

88. Ștefănescu, Cornelia, *Mulțumită lui m-am născut a doua oară*, în vol. Ionel Oprișan, G. Călinescu. *Spectacolul personalității. Dialoguri adnotate*, Editura Vestala, București, 1999.
89. Ștefănescu, Cornelia, *Ritmuri în piatră*, Editura Facla, Timișoara, 1988.
90. Streinu, Vladimir, *Spectacolul de personalitate*, în G. Călinescu *interpretat de...*, Editura Eminescu, „Biblioteca critică”, București, 1971.
91. Suchianu, Dimitrie I., *Foste adevăruri viitoare*, Editura Minerva, București, 1978.
92. Tănase, Virgil, *Scrisori despre literatură și teatru*, Editura Muzeul Literaturii Române, 2013.
93. Terian, Andrei, *A cincea esență*, Editura Cartea Românească, București, 2009.
94. Țugui, Pavel, *Amurgul demiurgilor, Arghezi, Blaga, Călinescu*, Editura Floarea Darurilor, București, 1998.
95. Țugui, Pavel, *Călinesciană*, în *Scriitori și compozitori în luptă cu cenzura comunistă*, Editura Albatros, București, 2006.
96. Ungheanu, Mihai, *Sensul histrionismului*, în *Exactitatea admirației*, Editura Cartea Românească, București, 1985.
97. Valerian, Ion, *Cu scriitorii prin veac*, Editura Pentru Literatură, București, 1969.

98. Vatamaniuc, Dumitru, *Geniul lui era incomparabil*, în vol. Ionel Opreșan., *G. Călinescu. Spectacolul personalității*, Editura Vestala, București, 1999.
99. Vianu, Elena, *Moralști francezi*, Editura pentru literatură universală, București, 1966.
100. Vianu Tudor, *Arta prozatorilor români*, Editura Minerva, 1981
101. Vianu Tudor, *Scriitori români din secolul XX*, Editura Cartea Românească, 1986
102. Voicu, George, *Mitul Nae Ionescu*, Editura Ars Docendi, București, 2000.
103. Vrancea, Ileana, *Între Aristarc și bietul Ioanide*, Editura Cartea Românească, București, 1978.

În periodice

1. Alecu, Viorel, *Scrisori majore în publicistica lui Călinescu*, *Convorbiri literare*, nr. 10, 30 mai 1972. p. 4.
2. Angheluș, Ion Alexandru, *O revistă a lui George Călinescu: "Jurnalul literar"*, *Ateneu*, 16, nr. 1, mar. 1979, p. 7.
3. Antofi, Simona, *Dilemele actuale ale criticilor – „În ariergarda avangardei"*, *Caiete Critice*, 2009; 3(1-3), 24–25.
4. Bălașa, Titus, *Apărarea lui Călinescu*, *Ramuri*, nr. 4, 15 apr. 1973, p. 14.

5. Baltazar, Camil, *Romanul domnului Călinescu*, *România literară*, 10 decembrie 1933.
6. Bălu, Ion, *G. Călinescu contemporan cu epoca*, *România literară*, nr. 12, 8 mar. 1979, p. 13.
7. Bălu, Ion, *G. Călinescu și "Viața Românească"*, *Viața Românească*, nr. 6, iun. 1974, p. 39-42.
8. Bălu, Ion, *În conștiința contemporaneității: [G. Călinescu]*, *România literară*, 18, nr. 30, 25 iul. 1985, p. 8.
9. Bălu, Ion, *Sensul "angajării" la G. Călinescu*, *România literară*, 12, nr. 26, 28 iun. 1979, p. 4-5.
10. Betea, Lavinia, *Față în față: [Gh. Gheorghiu-Dej și G. Călinescu - 2 martie 1960]*, *România literară*. - 36, nr. 11, 19-25 mar. 2003, p. 16-18.
11. Buciu, Marian Victor, *G. Călinescu prin N. Manolescu*, *Luceafărul de dimineață*, Nr. 31, 6 iulie 2011.
12. Buciu, Marian Victor, *George Călinescu în sensul protocronismului*, *Contemporanul*, 10, nr. 23, 10 iun. 1999, p. 8-9.
13. Calmăcu, Alexandru, *G. Călinescu - conducător de publicații artistice*, *Contemporanul*, nr. 38, 18 sep. 1987, p. 8.
14. Cazimir, Ștefan, *G. Călinescu și cenzura : [Referiri la lucrarea "Viața lui Mihai Eminescu"]*, *România literară*, 33, nr. 37, 20-26 sep. 2000, p. 12-13.

15. Cazimir, Ștefan, *Întâlnire G. Călinescu - Gh. Gheorghiu-Dej*, *România literară*, 33, nr. 41, 18-24 oct. 2000, p. 14-15.
16. Cernat, Paul, Mecu, Nicolae, *G.Călinescu față cu totalitarismul*, *Observatorul cultural* nr.592, sept.2011.
17. Ciachir, Dan, *Călinescu și publicistica*, *Săptămâna*, nr. 445, 15 iun. 1979, p. 7.
18. Cioculescu, Șerban, G. *Călinescu și "Literatura Nouă"*, *România literară*, 6, nr. 14, 5 apr. 1973, p. 7.
19. Cioculescu, Șerban, G. *Călinescu și contemporanii săi*, *România literară*, 20, nr. 46, 12 noi. 1987, p. 6; nr. 47, 19 noi. 1987, p. 7.
20. Cionoff, Șerban, *Optimista mizantropie a lui G. Călinescu*, *Dimineața*, 10, nr. 133, 22 iun. 1999, p. 8.
21. Coroiu, Constantin, *G.Călinescu față cu totalitarismele II*, 1 martie 2012; *G.Călinescu față cu totalitarismele III*, 8 martie, 2012; *G.Călinescu față cu totalitarismele IV* 15 martie 2012.
22. Crețu, Bogdan, *G. Călinescu față cu noua critică literară*, *Caiete critice*, nr. 5,6,7 – 2009 p.164.
23. Cristea-Enache, Daniel, *G. Călinescu față cu noua critică literară*, *Caiete critice*,nr. 3-4-5, 2007, p.47.
24. Dimisianu, Gabriel, *Generația mea în anii 60*, *România literară* nr.13, 2008.
25. Donea, Valer, *De vorbă cu George Călinescu*, *Adevărul literar și artistic*, XV, nr.797, 15 martie 1936, p.5.

26. Duicu, Ștefan, *G. Călinescu - epistolier*, *Vatra*, 8, nr. 5, 20 mai 1978, p. 4.
27. Dumitrașcu, Vasile, *Mucegaiul, ochelarii și ticurile din pagina culturală a Națiunii, Viața sindicală*, 18 ianuarie 1948, p.1.
28. Duță, Marcel, *Cronica mizantropului, Revista de istorie și teorie literară*, tom 15, nr.3-4, 1965, p.701-713.
29. Florea, Rodica, *Cronica optimistului, Revista de istorie și teorie literară*, nr.3-4, 1965, p. 71
30. Frunzetti, Ion, *Carnet literar, Victoria*, an.II, nr.355, 29 decembrie 1945, p.2.
31. George, Alexandru, *Spre aceeași legendă : [Situția scriitorului G. Călinescu dupa 23 aug. 1944]* , *Luceafărul*- nr. 35, 8 oct. 1997, p. 7.
32. George, Alexandru, *Un colaborationist (IV) : [Despre George Călinescu]* , *Adevarul literar și artistic*, 12, nr. 675, 22 iul. 2003, p. 12.
33. Gheran, Nicolae, *La porțile Orientului II*, *Cultura* nr. 35, 2006.
34. Ghilimescu, Ștefan Ion, *În jurul metamorfozei purpurii a lui G. Călinescu*, în *Cafeneaua literară*, nr. 3 (122), martie, 2013.
35. Goldiș, Alex., *Capcanele criticii românești postbelice*, *Cultura*, 19 august 2010.
36. Grigurcu, Gheorghe, *G. Călinescu și Iuliu Maniu, Dreptatea*, nr. 38, 20 mar. 1990, p. 1-2.
37. Ierunca, Virgil, *România Muncitoare* nr.71, noiembrie 1957.

38. Ierunca, Virgil, *Un optimist, Caete de dor*, nr.11, iunie 1957.
39. Ilin, Stancu, *Grădina lui Epicur. G. Călinescu - urmările unei angajări, Manuscriptum*, 7, nr. 2, 1976, p. 157-159.
40. Ionescu, Valentin, *Comicul comentariului călinescian, Adevărul literar și artistic*, 4, nr. 158, 21 mar., 1993, p.7; nr. 159, 28 mar., 1993 p. 5; nr. 188, 17 oct., 1993, p. 6.
41. Ionescu, Valentin, *Comicul conștient și intenționat: [George Calinescu], Adevărul literar și artistic*, 4, nr. 183, 12 sep. 1993, p. 6.
42. Ionescu, Valentin, *Recitindu-l pe George Călinescu, Adevărul literar și artistic* 4, nr. 170, 13 iun. 1993, p. 6 ; nr. 180, 22 aug. 1993, p. 6 ; nr. 182, 5 sep. 1993, p. 6 ; nr. 187, 10 oct. 1993, p. 6 ; nr. 191, 7 noi. 1993, p. 6 ; nr. 194, 28 noi. 1993, p. 11.
43. Istrate, Gavril, *Publicistica politică a lui George Călinescu, Cronica*, 7, 21 ian. 1972, p. 4.
44. Jicu, Adrian, *G. Călinescu față cu noua critică literară, Caiete critice*, nr. 5,6,7, 2009, p.155.
45. Leon, Aurel, *Cu editorul "Jurnalului literar" despre G. Călinescu, Cronica*, 10, nr. 11, 5 mar. 1975, p. 5
46. Mândra, Vicu, *Câteva considerații cu privire la studiul literaturii române în Universitate, Flacăra*, I, nr.39, 24 septembrie 1948, p.3-6.
47. Mândra, Vicu, *Reexaminarea unui buletin de școală veche, Flacăra*, I nr.6, 8 februarie 1948, p.3.

48. Mândra, Vicu., *Un buletin de școală veche, Flacăra I*, nr.3, 18 ianuarie 1948, p. 9.
49. Manolescu, Nicolae, *Contemporanul*, nr.10, octombrie 2010, p.5
50. Manolescu, Nicolae, *Hulitul critic: [G. Călinescu], România literară*, 32, nr. 24, 10-22 iun. 1999, p. 1, 13.
51. Manu, Emil, *G. Călinescu și sociologismul vulgar, Săptămâna*, nr. 76, mai 1972 p. 5; nr. 78, 2 iun. 1972, p. 7; nr. 79, 9 iun.1972, p. 5.
52. Marino, Adrian. *Când Ulysse debarcă la Tomis, Contemporanul*, nr.26, 28 iunie 1968, p.3.
53. Marino, Adrian. *Comentariu la Șun, Ecoul*, 29 mai 1944.
54. Marino, Adrian, *G. Călinescu, Istoria literaturii române de la origini până în prezent, Curier ieșean*, I, nr.7-9, 1941, p.164-171.
55. Marino, Adrian, *G. Călinescu, Viața românească*, XXXVII, nr.4-5,1945, p.82-84.
56. Marino, Adrian, *G.Călinescu și critica literaturii străine, Secolul20*, nr.6, iunie 1965, p.121-137.
57. Marino, Adrian, *Gânduri personale despre G. Călinescu, Tribuna* – 24, nr.16, 17 aprilie 1980, p.8.
58. Marino, Adrian, *Istoria literaturii române – Compendiu de G. Călinescu, Gazeta literară*, XV, nr.33, 15 august 1968.
59. Marino, Adrian, *La Jurnalul literar, Viața românească*, XVIII,

- nr.4, iunie 1965, p.187-192.
60. Marino, Adrian. *Lección lui Călinescu*, *Contemporanul*, nr.12, 19 martie 1965, p.2.
61. Mecu, Nicolae, G. *Călinescu față cu noua critică literară*, *Caiete critice*, nr.3-4-5,2007, p.6.
62. Mecu, Nicolae, G.*Călinescu*, *Revista de istorie și teorie literară* , 40, nr. 1-2, ian.-iun.1991, p. 97-105.
63. Micu, Dumitru, G. *Călinescu sau elanul faptei*, *Cronica*,14, nr. 25, 22 iun. 1979, p. 1-2.
64. Miheț, Marius, G. *Călinescu față cu noua critică literară*, *Caiete critice*, nr.3-4-5, 2007, p.67.
65. Mincu, Marin, *Pentru o judecată mai dreaptă a lui G. Călinescu*, *Luceafărul*, nr. 44, 10 dec. 1997, p. 4.
66. Mincu, Marius, G. *Călinescu – ziarist*, *Presa noastră* ,15, nr. 6, iun. 1970, p. 41-47.
67. Muntean, George, *Are cuvântul deputatul G. Călinescu*, *Luceafărul*, 18, nr. 7, 15 feb. 1975, p. 5.
68. Munteanu, George, *Călinescu și „Contemporanul”*, *Contemporanul*, 2, nr. 11, 16 mar 1990. p. 3.
69. Munteanu, George, *Despre „Steaua” cu G. Călinescu*, *Steaua*, 50, nr. 5-6, mai-iun. 1999, p. 23-24,
70. Muntean, George, G. *Călinescu - vocația polivalenței*, *Barcada*, 1, nr. 10, 20 mar. 1990, p. 6.
71. Muntean, George, G. *Călinescu – profesor*, *România literară*,

- nr. 11, 1970.
72. Munteanu, Cornel, *Pamfletul la G. Călinescu, Steaua*, 50, nr. 5-6, mai-iun. 1999, p. 24-28.
  73. Neagoe, George, *Deasupra și dedesubtul evenimentelor, Cultura*, 12 octombrie, 2011, p.3
  74. Oprescu, Eugenia, *G. Călinescu - ziaristul consecvent democrat, Revista de istorie și teorie literară*, tom 20, nr. 4, 1971, p. 615-623,
  75. Piru, Alexandru, *Eliminarea lui Călinescu de la Universitate, Caiete critice*, nr. 3-4, 1992, p.73-75.
  76. Piru, Alexandru, *G. Călinescu la "Contemporanul", Contemporanul*, nr. 25, 19 iul. 1981, p. 1-2.
  77. Piru, Alexandru, *G. Călinescu la Viața Românească , Viața Românească*, 29, nr. 3, mar. 1976, p. 13-14.
  78. Piru, Alexandru, *G. Călinescu - cronicar literar, Literatorul*, 3, nr. 17, 30 apr. 1993, p. 5.
  79. Piru, Alexandru, *G. Călinescu ieri și azi, Caiete critice*, nr. 2, 1990, p. 28-30.
  80. Piru, Alexandru, *George Călinescu mereu prezent, Dimineața*, 3, nr. 68, 8 apr. 1993, p. 2.
  81. Postelnicu, Ioana, *Je est un autre, România literară*, nr.6, 2001.

82. Preda, Marin, *Principiul demascării și proza cu aristocrați*: [George Călinescu], *Adevărul literar și artistic*, 9, nr. 505, 15 feb. 2000, p. 1, 8-9.
83. Raicu, Alexandru, *Profesorul și publicistul Evocări*: [G. Călinescu], *Contemporanul*, nr. 38, 18 sep. 1987, p. 8.
84. Ralea, Mihai, *Istoria literaturii române de G. Călinescu*, *Revista română*, I, nr.7-8, nov.-dec 1941, p.514.
85. Râpeanu, Valeriu, *George Călinescu - între rezistența culturală, contestări și falsificări*, *Curierul național*, nr. 2470, 24-25 apr. 1999, p. 9.
86. Râpeanu, Valeriu, *George Călinescu. Drama ultimilor ani*, *C.N.M.*, 92, 24-30 mai 1993, p. 6.
87. Râpeanu, Valeriu, *Incomodul George Călinescu*, *C.N.M.*, nr. 91, 17-23 mai 1993, p. 6.
88. Sălcudeanu, Nicoleta, *G. Călinescu și a cincea esență*, *Cultura*, aprilie 2010.
89. Sandu, Paul Gabriel, *G. Călinescu. compromisurile unui fals optimist*, *Luceafărul* 19-20, 2010.
90. Săndulescu, Alexandru, *Literatura română și comunismul, România literară*, nr. 35, 2006.
91. Schifirneț, Constantin, *G. Călinescu despre națiune și naționalism*, *Adevărul literar și artistic*, 10, nr. 571, 12 iun. 2001, p. 11.

92. Spiridon Vasile, *Cu și despre literatură*, *Familia*, XXXIII, nr.11, 1997, p.27-29
93. Spiridon Vasile, *Filă de dicționar*, *Convorbiri literare*, nr.4, 2005, p.26-30
94. Spiridon Vasile, *Iluzia originalității*, *Familia*, XXXI, nr.3, 1995, p.26-27
95. Spiridon Vasile, *O viață. O idee*, *Familia*, XXIX, nr.12, 1993, p.4-5
96. Șchiopu, Michaela, *Amintirea unui profesor*, în *Revista de Istorie și Teorie Literară*, nr.3-4, 1997, p. 247-256.
97. Scurtu, Nicolae, *G. Călinescu și revista "Viața literară"*, *Gazeta de București*, 1, nr. 25, 25 oct. 1 noi. 1990, p. 6.
98. Șerban, Geo, *G. Călinescu: Restituiri*, III, *Luceafărul*, XII, nr.11, 15 mart.1969, p.6.
99. Șerban, Geo, *Trista soarta a lui G. Călinescu*, 22. - 4, nr. 23, 17-23 iun. 1993, p. 13.
100. Șerbu, Ieronim, *Vitrina cu amintiri: G.Călinescu*, *Viața Românească*, nr.11, 1971.
101. Simion, Eugen, *Cultura și politica: [G. Călinescu]*, *Literatorul*, 5, nr. 11, 18-25 mar. 1995, p. 3.
102. Simion, Eugen, *G. Călinescu - un spirit al totalității*, *Academica*, 9, nr. 7-8, mai-iun. 1999, p. 19.
103. Simion, Eugen, *G. Călinescu față cu noua critică literară*, *Caiete critice* nr.5,6,7 – 2009, p.153.

104. Simion, Eugen, *G. Călinescu față cu noua critică literară*, *Caiete critice*, nr. 3-4-5, 2007, p.4.
105. Simion, Eugen, *G. Călinescu și tema istorică*, *Luceafarul*, 19, nr. 16, 17 apr. 1976, p. 8.
106. Simuț, Ion, *Canonul literar proletcultist III, România literară*, nr.29, 2008,p.3
107. Simuț, Ion, *Cronologia publicisticii călinesciene, România Literară*, nr.11, 2008, p.8
108. Sorescu, Constantin, *Mari scriitori români - activiști ai partidului comunist : [G. Călinescu]* , *Săptămâna*, nr. 460, 28 sep. 1979, p. 1 ; nr. 462, 12 oct. 1979, p. 3 ; nr. 463, 19 oct. 1979, p. 3 ; nr. 464, 26 oct. 1979, p. 3.
109. Sorescu, Constantin, *O mai veche campanie anticălinesciană*, *Săptămâna*, nr. 257, 7 nov., 1975, p. 3 ; nr. 259, 21 noi. 1975, p. 3 ; nr. 262, 12, dec. 1975, p. 3.
110. Ștefănescu, Alex., *Sensul entuziasmului : [G. Călinescu]*, *România literară*, 22, nr. 3, 19 ian. 1989, p. 4.
111. Ștefănescu, Cornelia, *Amintiri despre Călinescu, G. Călinescu sau „seriozitatea glumei estetice”*, *Secolul 20*, nr. 6, 1969, p.78.
112. Suci, Gheorghe, *Optimistul : [G. Călinescu]*, *Luceafărul*, 18, nr. 11, 15 mar. 1975, p. 1,-6.
113. Țârlea, Cătălin, *Politica literară și viceversa: [G. Călinescu]*, *Contemporanul*, 10, nr. 25, 24 iun. 1999, p. 3.

114. Terian, Andrei, *O afacere tenebroasă, Ziarul de duminică - cronica literară*, 4 februarie, 2009.
115. Terian, Andrei. *G. Călinescu față cu noua critică literară, Caiete critice*, nr. 3-4-5, 2007, p.49.
116. Țoiu, Constantin, *G. Călinescu, gazetar, România literară*, 37, nr. 47, 1-6 dec. 2004, p. 14.
117. Țugui, Pavel, *Debutul publicistic al lui G.Călinescu, Cultura*, nr. 234, 2009.
118. Țugui, Pavel, *G.Călinescu: preludiul „Cronicii optimistului”*, *Literatorul*, 4, nr. 5, 4-11 feb. 1994, p. 11.
119. Ursache, Magda, *Vieți de cărțari, Contemporanul*, nr.10, octombrie 2010, p.4
120. Vârgolici, Teodor, *Centenar G.Călinescu, Cronicarul literar, Adevărul literar și artistic*, 8, nr. 470, 1 iun. 1999, p. 4.
121. Vârgolici, Teodor, *G.Călinescu cronicar literar, Adevărul (supl.)*, 3, nr. 103, 9 feb. 1992, p. 3.
122. Victor Ion, B., *Publicistul - G. Călinescu la un deceniu de la stingere...*, *Ramuri*, 12, nr. 3, 15 mar 1975, p. 7.
123. Vitner, Ion, *Confuzia valorilor în critica noastră literară. Opera de critică și istorie literară a d-lui profesor G. Călinescu, Contemporanul*, III, nr. 81, 82, 83, 84, 86, 88, aprilie-iunie 1948.
124. Voncu, Răzvan, *G. Călinescu față cu noua critică literară, Caiete critice*, nr.3-4-5, 2007, p.52.

125. Zalis, Henri, *Director de revistă fără să o știe*: [G. Călinescu], *Luceafărul*, 26, nr. 1, 8 ian. 1983, p. 3.
126. Zub, Alexandru. „În căutarea unei paradigme”, *Xenopoliana*, nr II, 1994 : 1-18.

Webliografie

1. Aretzu, Paul, *Literatură în totalitarism?*, *Ramuri*, nr.1, ianuarie 2008, disponibil la adresa:
<http://www.romaniaculturala.ro/articol.php?cod=9417>
- accesat la 2 februarie, 2012
2. Cernat, Paul, Mecu, Nicolae, *G.Călinescu față cu totalitarismul*, *Observatorul cultural* nr.592,sept.2011, disponibil la adresa:
http://www.observatorcultural.ro/G.-Calinescu-%C4%8C%E2%84%A2i-totalitarismul-castrator*articleID_25869-articles_details.html
-accesat la 5 decembrie 2011

3. Cristea-Enache, Daniel, *Optimismul lui Călinescu, Dilema veche*, nr.397, 22-28 septembrie, 2011, disponibil la adresa:

<http://www.dilemaveche.ro/sectiune/dileme-line/articol/optimismul-lui-calinescu>

-accesat la 5 decembrie 2011

4. Coroiu, Constantin, *G. Călinescu față cu totalitarismele, Cultura literară*, 1 martie 2012, disponibil la adresa:

<http://revistacultura.ro/nou/2012/02/g-calinescu-fata-cu-totalitarismele/>

- accesat la 17 ianuarie 2013

5. Dimisianu, Gabriel, *Generația mea în anii 60, România literară*, nr.13, 2008, disponibil la adresa:

http://www.romlit.ro/generaia_mea_in_anii_60

- accesat la 30 august 2014

6. Gheran, Nicolae, *La porțile Orientului, Cultura* nr. 35 / 2006, disponibil la adresa:

<http://revistacultura.ro/cultura.php?art=100>

- accesat la 3 noiembrie 2010

7. Goldiș, Alexandru, *Capcanele criticii românești postbelice*, *Cultura*, 19 august 2010, disponibil la adresa:

<http://revistacultura.ro/nou/2010/08/capcanele-criticii-romanesti-postbelice/>

- accesat la 14 februarie 2014

8. Neagoe, George, *Deasupra și dedesubtul evenimentelor*, *Cultura*, 12 octombrie, 2011, disponibil la adresa:

<http://revistacultura.ro/nou/2011/10/deasupra-si-dedesubtul-evenimentelor/>

- accesat la 17 septembrie 2013

9. Sandu, Paul Gabriel, *G. Calinescu. compromisurile unui fals optimist (1)*, *Luceafărul de dimineață* nr.18-2010, disponibil la adresa:

<http://revistaluceafarul.ro/index.html?id=2136&editie=95>

-accesat la 28 martie 2014

10. Sandu, Paul Gabriel, *G. Calinescu. compromisurile unui fals optimist (2)*, *Luceafarul de dimineață* nr.19-20, 2010, disponibil la adresa:

<http://revistaluceafarul.ro/index.html?id=2167&editie=96>

- accesat la 28 martie 2014-12-13

11. Simuț, Ion, *Cronologia publicisticii călinesciene, România Literară*, nr.11, 2008, disponibil la adresa:

http://www.romlit.ro/cronologia_publicisticii_călinesciene

- accesat la 2 aprilie 2011

12. Simuț, Ion, *Canonul literar proletcultist, România literară*, nr.29, 2008, disponibil la adresa:

http://www.romlit.ro/canonul_literar_proletcultist

- accesat la 7 mai 2012

13. Săculdeanu, Nicoleta, G. *Călinescu și a cincea esență, Cultura*, aprilie 2010, disponibil la adresa:

<http://revistacultura.ro/nou/2010/04/g-calinescu-si-a-cincea-esenta/>

- accesat la 20 iunie 2013

14. Săndulescu, Alexandru, *Literatura română și comunismul, România literară*, nr,35, 2006, disponibil la adresa:

http://www.romlit.ro/literatura_romana_si_comunismul

- accesat la 25 aprilie 2013

15. Terian, Andrei, *Codul lui Cernătescu, Cultura*, 20 ianuarie, 2011, disponibil la adresa:

<http://revistacultura.ro/nou/2011/01/codul-lui-cernatescu/>

- accesat la 30 ianuarie 2011

16. Terian, Andrei, O afacere tenebroasă, *Ziarul de duminică*, 4februarie, 2009, disponibil la adresa:

<http://www.zf.ro/ziarul-de-duminica/cronica-literara-o-afacere-tenebroasa-3860875/>

- accesat la 10 decembrie 2010

17. Terian, Andrei, Pesimism, *Ziarul de duminică*, 5 septembrie, 2008, disponibil la adresa:

<http://www.zf.ro/ziarul-de-duminica/pesimism-3181437/>

-accesat la 14 septembrie 2014